FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Franckesche Stiftungen zu Halle

Specimen Primum Historiæ Analyticæ, exhibens Res In Republica Hebræorum A Condito Mundo usque ad Christum natum gestae

Hoven, Johann Daniel

Lingæ, Ao M.DCCXXXII.

VD18 13454293

[Specimen Primum Historiae Analyticae, exhibens Res In Republica Hebraeorum A Condito Mundo usque ad Christum natum gestae]

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-200349

Visual Library

1343

A.M.C. 1 | A.P.J. 709.

De ipſa univerſi Creatione,
a) Antequam agamus, hic in limine το ότι &

b) *Veritas facti* contra Ethnicos & Atheos probanda erit.

c) Hos autem omnes *ad duas referimus claſſes.*

d) *Prima* eorum eſt, queis Deus & mundus ſunt ſynonima, quique Deum & mundum abſolute æternum crediderunt. Hujus criminis reos agere

e) Inter *veteres* Stoicos & Ariſtotelem,

Secundum Rev. & Cl. H. Alphenium quem in Chronologicis lubentes ſequimur

c) *Ethnicorum ſententias tam Ethnici, quam Chriſtiani fuſe enarrarunt. Sic é ſecularibus Ariſtoteles de cœlo L. 1. c. 10. Diog. Laertius de Vitis, & Plutarchus de placitis Philoſophorum, uti etiam é Latinis Cicero in ſuis ſcriptis Philos. Acad. & Tuſc. queſt: & de Nat. Deor: atque Cenſorinus de die Natali huc faciunt. Adde è Judæis Philonem de æternitate mundi. Chriſtianos autem omnes, ſi recenſere velimus, vix pagina capiet. Ut ergo Patres taceam Baſilium, Tertullianum, Arnobium, Minut: Felicem, Lactantium, Euſebium, Auguſtinum aliosque, ſequentes poſterioris ævi ſufficiant T. Pfannerus de Theologia Gentilium, Stanlejus de Philoſophia Orientali, J. G. Voſſius de Idololatria, Illuſt. van der Meulen de die natali, Stillingfletus in Orig. ſacris.*

e) *De Stoicis vide J. Lipſium in Phiſiol. Stoica L. 1. c. 6. 7. 8. C. H. Thomaſium de exuſt. mundi Stoica, & J. Fr. Buddeum de pietate Philos. queis nondum, uti ego quidem ſentio, ſatisfecit Cl. Zimmermannus de Fato ſtoicorum Exercit. in Muſeo Brem. P. 1. §. 6. & ſeqq. De Ariſtotele*

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C 1, | a, b, c, d, e, | A.P.J. 709

ee) Inter *recentiores* Spinoſam cum ſuis, non dubitamus. §. 1.

dd) *Altera Claſſis* eorum eſt qui quidem mun dum a Deo diſtinxerunt, attamen æternum dixerunt, quorum

e) Nonnulli mundum, uti nunc eſt, ſemper exſtitiſſe crediderunt, uti Pythogorici, Chaldæi & Sabæi: §. 2.

ee) Nonnulli principia tantum æterna ſtatuerunt

f) Uti inter *antiquos* Ægyptii, Platonici

e) *V. ipſum Stagiritam Lib.* 1. *c.* 10. *& Lib.* 2 *c.* 1 *de Cœlo, atque Cicer. Acad. Quæſt. L.* 4. *c.* 38. *Pfan. L. L. cap.* 5. §. 1. *p.* 153. *Mornæum & Voſſium ab illo laudatos.*

ee) *De Pythagoreis Varronem de Re Ruſtica Lib:* 2. *c.* 1 *p. m.* 59. *& Cenſorinum de Die Nat: Cap.* 4. *p. m.* 25 *Lucanum Ocell. de nat. Univ. Cap.* 3. *p. m.* 506, *Saluſt. Philoſ. de Diis & mundo Cap.* 7. *adde Heraclitum apud Plutarchum de anima procreat. p.* 1012. *De Chaldæis vide Diod. Sic. Lib.* 2. *c.* 30. *p. m.* 112. *De Sabæis v. liber Coſri fol.* 27. *& Maimon in more Nebachim p.* 422. *apud Clericum ad Gen.* 1.

f) *De Ægyptiis v. Diog. Laert, in præm. ſegm.* 10 *&* 11. *p. m.* 7. *&* 8. *uti etiam Marſh. in Chron. p.* 8. *de Platone vero varie Varii V. D. ſentiunt. Julianus Imperator Lib.* 2. *p. m.* 49. *Edit. Spanh. Operum Cyrilli affirmavit, Platonem Moſe diſertius originem mundi tradidiſſe. Et Patres, uti Epiphanius, Euſebius, Lactantius, Origines, aliique egregie de Platone ſentiunt. Ambiguitate vero, uti*

a, b, c, dd, ee, f,

A.M.C 1 | A.P.I 709.

,a, b- c, dd, ee, f) & Epicurei;

ff) Inter *juniores* vero Peripatetici, queis proxime accedunt, qui vs. 1. Geneſios a cæteris ſequentibus abrumpere quaſi conantur. §. 3.

cc) *Refutantur* autem *innumeris* fere *argumentis*, quæ nos ad præcipua tantum capita referimus. Sunt enim d) Vel *artificialia* tam ex *Hiſtoria*, quam *Philoſ.* petita: dd) Vel *inartificialia*, ſ: *teſtimonia* Ethnicorum ſapien-

f) *multi recentiores, decepti videntur. Cicero enim optimus Platonis interpres Acad: quaſt: L. 1. c. 67. aliter ipſum explicuit, totuſque Timæus non de creatione principiorum ſ: materiæ, ſed de conſtitutione partium eſſentiali intelligendus eſt. Hinc eſt, quod inter Deum agentem & patientem, Deum qui erat & qui factus eſt, diſtinguat. De Epicureis credentibus æternorum ex atomorum confluxu omnia eſſe facta, res in aprico eſt. V. Gaſſendi ſyntagm: p. m. 107. Edit. Ato & Lact: L: 2. c: 8. qui licet in cæteris a nobis diſſentiat, de deliro Epicuro nobiſcum ſentit.*

ff) *V. S. Parkerum Diſp. Ima de Deo & Provid. J. F. Buddeus H. E. V. T. T. 1. pag. 61. de cæteris videri poſſunt interpretes ad c. l. & ſyſtemata Theol. cap. de creatione.*

cc) *Ab omnibus auctoribus tam qui de exiſtentia atque Providentia Dei ſcripſerunt, quos inter S: Parkerus, Ch. Wittichius, & Ch. Jaquelotius eminent, quam qui de veritate Religionis Chriſtianæ commendati ſunt, quorum Catalogum J. Alb. Fabritius dedit, quorumque Princeps Hugo Grotius merito judicatur.*

d) *V. Grotium de Rel. Chriſt. verit L. 1. §. 7. ibique notas* a, b, cc, dd-

A.MC. a, b, cc, dd) pientiorum & *conſenſus* omnium populorum. §. 4. A. P.J
1. bb) *De tempore autem quando hoc accidit* nondum convenit 709.
inter omnes, בראשית enim ſive principium varie deducitur tam ratione ſeculorum abhinc effluxorum & periodorum inventarum, quam tempeſtatis anni.

c) *Ratione ſeculorum*, non ſolum Ægyptiorum, aliarumque gentium fictam antiquitatem, ſed etiam calculum των LXX. rejicimus. §. 5.

cc) *Ratione vero viciſſitudinum Anni*, ſepoſitis logomachiis, putamus mundum in autumno fuiſſe creatum, ſive ſole liberam ingrediente. §. 6.

dd) *V. Apologiam generis humani J. Lud. Fabricii in Opuſc. Diſſ.* 17-19.

c) *De Ægyptiis v: Pompon. Melam. L.* 1. *c.* 9. *lin:* 90. *Perizonium in Ægypt: & Marshamum in l. Chron: De Chaldæis aliiſque vide. Auguſt: de Civ: D. L.* 12. *c:* 10. *& Lactan. Inſt. Lib. VII. c.* 14. *De Græco Bibliorum textu v. Voſſii & Hornii diſſert: de ætate mundi, Morinum in Exerc.* 7. *Lib.* 1. *Exerc. Bibl. & qui de Hiſtoria Ariſteæ laborarunt, uti Heinſium, Hodium, Montfauconium, Uſſerium & Ant. van Dale, Cellarium, aliosque.*

cc) *Omnes qui hunc lapidem nobiſcum volverunt hic laudare otioſum eſſet, V. Cl. F. Spanhem. Chronol. P.* 1. *c.* 1. *p.* 3. *&* 4. *Adrian. Junium Lib.* 3. *animadv. c.* 8. *Ægyd. Strauchium in brev. Chron. quem omnibus noſtris Auud: de meliori nota commendamus, L.* 4. *c.* 1. *quæſt.* VI. *p: m.* 233. *Guil: Saldenum in otiis Theolog: L.* 2. *Ex* 1. *Nat. Alex. Diſſ.* 1 *art.* 8. *Pr:* 2. *Ætate M. Ima.*

1347

A.M.C 8. | A.P.I. 709.

aa) Creationis nunc *τοπως ſive ipſa natura & modus*, præeunte Moyſe, hiſque præmiſſis explicandus erit. Hic divinus noſter Hiſtoricus primo

b) *Macrocosmi*

c) duo *præcipua elementa* primo loco a Deo è nulla materia creata, *cœlum nempe & terram* refert.

d) Per *cœlum*, cum Stoicis, intelligimus extremam circumferentiam in qua deinde divinum omne fixum & locatum eſt. §.7.

aa) *Hic modus maximorum Virorum tam Philoſophorum,*
quorum obſervationes per modum indicis Philoſo-
phici congeſſit Joh: Blomius in Hexaem: quorumque
agmini nuper J. Fr. Wucherus in Hiſt: creationis
obſervat: phyſicis illuſtrata acceſſit; & Philologo-
rum, quorum in numero haud ſecundus eſt J: H:
Hottingerus in examine hiſt: creat: cujuſque Erud:
Erud: Filius diſcurſum Gemaricum de opere Cre-
ationis &c. ex Cod: הגיגה *petitum latinitate dona-*
vit & notis illuſtravit; quam Theologorum Morini,
Lightfooti, Placai, Junii, D'outreinii, van Tilii,
Leidekkeri aliorumque ſ. ſ. interpretum, queis Pa-
tres Eccleſiæ Ambroſius, Severianus, Euſtatius, A-
naſtaſius ut & Philo Judæus præiverunt, quo-
rumque ſententias Nat: Alex: in H: E: V: T: et:
M. ima habet, calamum & ingenium exercuit.
At quando profanis ſcriptoribus explicandis præ-
fecti ſumus, noſtrium erit, illos præcipue laudare,
qui Hiſtoriæ iſtius rudera ex Ethnicis ſcriptoribus
col-

Franckesche Stiftungen zu Halle

A M.C. | A. P.J.

8. aa, b, c, dd) *Terram* vero ipſe Moyſes ut *Chaos* ac rudem & indigeſtam molem omnium elementorum tenebris tectam vs 2. deſcripſit. §. 8. 709.

cc) Deinde quomodo ex his reliqua omnia perfectiſſimus opifex fabrefecit, a vs. 3 25. enarrat. Scilicet

d) eodem die primo *lux* ut *medium* elicuit; §. 9.

dd) Reliquis vero diebus totam mundi *machinam* in *uſum hominis* perfecit.

aa) *collegerunt. Primas tenent laudati Triumviri Grotius, Pfannerus & Voſſius, ſequuntur Lipſius Phyſ. Stoica L. 2. Diſſ. 8. P. Merula Coſmos. parte 1. L. 1c. 2. Rupertus ad Beſoldum c. 1. p. 7. & ſeqq. Bompartius in parall. Prof. & Sacris, Tribbechovius de veris. creationis* Faſc. X. Crenii p. 174.

d) *Hanc Stoicorum definitionem habet Diog. Laertius in vita Zenonis ſ. L. VII.* ſegm. 138. p. m. 452.

dd) *Chaos non ſolum decantatum a Poetis, ſed & a Philoſophis Phœnicibus, Ægyptiis & Græcis agnitum eſt. V. Lact. inſt. div. L. 1. c. 5. ibique Commen. & Th. Burnetus in Archeol: Philoſ. L. 2. c. 1.*

d) *De Luce primigenia vide Diſſ: Faſc. 2. Creny & quos laudat idem in præfat. p. 39. atque Petavium Tom. 3. Theol. dogm. L. 1. c: 7. p. 133. Nat. Alex. Diſſ. 1. Art. 2. prop. 2. p. 25. præter ſupra citatos.*

aa, b, cc, dd, e)

Franckesche Stiftungen zu Halle

1349

A.M.C. | A.P.L.

a. aa, b, cc, dd, e) Primum fuit *ſeparatio ſedis* mortalium a reliquis cœleſtibus ſphæris, qua Deus *cælo terras & terris abſcidit undas.* a vs. 6. ad 10. §. 10, 709.

ee) Mox omnis *ornatus eſt orbis* ſpectabilis

f) tam rebus *inanimatis*, uti ſunt

g) *Vegetabilia in terris*, gramina, flores herbæ, arbores. &c. vs. 11. tunc & Paradyſum & metalla genita eſſe multi non invita ratione conjiciunt.

gg) In *cælis* vero ſol, luna, aſtra adparuerunt, menſuramque temporis præbuerunt. vs. 14-19 §. 11.

ff) quam *animalibus* diverſi generis *Nam ceſſerunt nitidis habitandæ piſcibus undæ: Terra feras cepit: volucres agitabilis äer.* §. 12. Conſumato ſic

bb) magno homine de *parvo mundo* conſtituendo, qui dominari in alterum poſſet,

c) Divinæ inter ſe Perſonæ (quod tamen convenienter ſubjecto eſt interprætandum) deliberarunt; vs. 26.

cc) Statimque conſilium exſecutioni dederunt,

e) *Cum vero ſphæra, antequam ignea convexi vis emicuit, reliqua vix perfecta erant, huic diei benedicere Deus inſpecie noluit. V. alia plura apud G: Saldenum otior: Theol: L. 2. Exerc: IV. Solem vero prima die jam fuiſſe formatum, monteſque nullos neque oceanum tunc exſtitiſſe, ut Burnetus voluit, ipſe Ovidius neſcit, canens, Juſſit & extendi campos, ſubſidere valles, lapidoſos ſurgere montes.*

aa, bb, cc.

AM.C. | A.P.J.

1\. aa, bb, cc) atque duos homines Adamum & Evam finxerunt, iisque benedixerunt, a quibus univerſum genus hominum originem ducit. 709.

d) *Viri* §. 13.

e) formatio *ipſa* ita facta eſt, ut Deus

f) *Corpus* ejus è

g) pulcherrima *terra*

gg) ad perfectiſſimam *normam* fictum

ff) ſecunda aura afflaverit, atque idem *ſpiritu ad imaginem ejus creato* junxerit. §. 14.

ee) Accidit hoc, ſi ad περιςάσεις attendas, ſexta die, loco non longe diſtante a Paradyſo. §. 15.

dd) *Mulieris* adeoque a viri formatione valde differt, dum illa e coſta, & ad gloriam Viri in Paradyſo facta videtur. §. 16.

c) *V. Cl. J. Andr. Danzy erud: de h: l: diſſertationem.*

cc) *De Peirery figmento V: J: F: Buddeum H:E:V:T: p. 81: T. 1. & quos laudat.*

g) *De materia ex qua homo eſt creatus Ethnicorum vide ſententias apud J: Lipſium Phyſ: Stoica L: 3. diſſ: 4. quos refutat Grotius l: c: L, 1. §. 7.*

ff) *V. Deylingii obſervat: S. P. 2. obſ: 3. p. 23. Patrum ſententias Nat. Alex: H.E.V.T. Æt. 1. art. 1. §. 7. habet. Adde Doct: Arenzenii eruditam diſſert: de orig: animæ progradu Ultraj. defenſam.*

Franckesche Stiftungen zu Halle

1351

A.M.C. A. P. J.

1\. Continet hæc tabula Hiſtoriam rerum ante diluvium geſtarum ab Adamo & ejus poſteris per 1656 Annos. 709.

a) *Civilis*

b) *Parentum* noſtrorum Hiſtoria

c) *feliciſſima* atque à Pöetis adeo celebrata *ſeculi aurei*, quatenus è ſacris paginis nobis innotuit, arctis circumſcripta eſt limitibus. §. 1.

d) *Conditionem* eorum & *ſtatum beatiſſimum* facile cognoſcemus

e) e *contemplatione ſedis* amœniſſimæ *rapaduſus* dictæ, cujus

f) *Amœnitas* apparet

g) *tam ex arboribus*, quarum medio in horto duæ nobiliores erant, nempe *cognitionis boni & mali, atque vitæ:* Diſputatur autem inter eruditos de harum arborum

h) *Nominibus*, *quare* & *quando* iſta nomina acceperint;

hh) Deque earum *natura*, cujus *ſpeciei* ſc: fuerint, atque *quam vim* habuerint: §. 2.

AA) *Conſuli poſſunt de hac materia J: H: Heideggeri & Chr: Mathiæ Hiſtor: Patriarch: C. Abelis de Antiq: Monarch: & B. Bebelii Eccleſia Antidiluviana, N: Gurtlers origines M. &c:*

e) *V. Briſſonium de Regno Perſarum Lib. 1. §. 78. qui perſicam hanc vocem facit: obſtare tamen aliis videntur loca Neh: 2. 8. Eccl: 2. 5 Cant. 4. 13. V: Cl: Mark: Hiſt. Parad: L. 1. c. 2. §. 5. Heidegg. H. P. T. 1. Diſſ. 4. Schræders Diſſ: de hortis Hebræorum.*

g) *V. Buddeum H. E. V. T. T. 1. p. 97. P. 1. S 1. § 17. & breviter Petavium R. T. p. m. 3.*

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. — A.P.J.

8. a,b,c,d,e,f,gg) Quam è IV. *fluminibus* irrigantibus hortum, quæ, nempe 709.

h) duo *potiora Euphrat & Tigris*,

hh) *minora* duo reliqua *Gihon & Piſon* omnia ex eodem deſcendentia fonte erant. *V. Salluſt: frag: ap: Gell:* [illegible]. § 3.

ff) *Situs* vero adhuc dum incertus eſt; facilius enim quid alii ſenſerint, quam quid ſentiendum ſit, invenimus, quia diluvium, longinquitas temporum & mutationes fluminum quærentium curam fere inanem reddiderunt. Sententiarum capita hæc ſunt.

g) Nonnulli, typum cum antitypo commiſcentes, *cæleſtem*,

gg) *alii terreſtrem* ſtatuebant. Hi iterum in diverſas abiere partes, quarum

h) una in *alio* plane collocabat *orbe*,

hh) altera in *noſtro* fuiſſe agnovit. Quantum vero oriens, ab occidente diſtat, tantum hi iterum inter ſe diſſentiebant. Aſt è ſacris certum eſt in oriente, veroſimile in Armenia fuiſſe ſitum. ſ. 5.

g) *V. Morinum de ſitu Paradiſi ſecundum ſententiam Bocharti fol. 9. T. 1. opp: Cl. Mark: L: L: p. 2. Buxt: de ſynag: C. 35.*

h) *V. Comens. ad Sulpitium Sev: p: m. 7. & Th: Burnetus Theor: Tel: L: 2. c: 6. Moſes Barcepha ſyrus T: 1. BB: P: Ambroſius &c.*

hh) *V. Bochartus ipſe in epiſtola ad Capellum, Huetius Herbinius, Hopkinſon, Vorſtius, Kirchmaierus, van Till, Saldenus, Relandus, Verbrugge aliique ſingl: libris & diſſert: de hac materia conſcriptis.*

A.M.C. A.P.J.

1. 709.

a,b,c,d,ee) Præterea è *conſideratione legum* & privilegiorum beatitudo parentum confirmatur.

f) *Leges* enim perpaucæ & obſervatu faciles duplicis generis fuere:

g) *Majoris momenti*, de quibus nulla eſt inter V. D. controverſia, duas invenimus;

h) *Prima* a Deo eſt data de non comedendo fructu arboris cognitionis boni & mali:

hh) *Secunda* ab ipſo Adamo, non tamen ſine inſtinctu Spiritus S. de matrimonio eſt lata. §. 6.

gg) *Minoris momenti*, de quibus adhuc ſub judice lis eſt, ſunt leges

h) De *Sabbatho* Gen. II. 2.

hh) & de *non comedenda carne*, cujus licentiam tamen alii §. 7

ff) è *privilegiis* ſive *dominio* derivant.

h) *V: Crenii Faſcium Tom: 2. p: 47. usque ad* 100.

gg, h) *Conf: ſcripta Comari, Riveti, Walei, Amyraldi, Thyſii, Ameſii, Cocceji, Hoornbeckii, Heidani, Prideauxii, Altingii, Burmanni, Eſſenii, Brodai, Le Vaſſeurii, Markii, Vlackii, Angela, Driſſenii, Schwerdtneri, Quenſtedii, Ernſtii, Gregorii &c. De gentilium ſabbatho exſtat quoque erudita diſſert: Jacobi Syrbii, adde Buddeum in Theol: mor p. m. 477. §. 32. & 33. P. 2. c. 3.*

gg, hh,) *V. Curcellæus de ſanguinis eſu, J. H. Heideg: de Lege cibaria & Diſſ: XV. in Hiſt: Patriarch. D'outreinius ad Luca 6: 15. p: 303. Cl: Markius in*

A.M.C. | A.P.J.

1. &ſeqq. a,b,c,dd) *Acta* vero adhuc pauciora fuere, nil enim ſacra Scriptura præter *nominum animalibus ab Adamo impoſitionem* commemorat. §. 8. Nec tempus ad multa peragenda reſtabat, quia 709. &ſeqq.

cc) *ſeculum argenteum*, interveniente peccato, die forſan 10. eſt ſecutum.

d) *Natura hujus ſeculi* cognoſcitur

e) è *peccato*, quod non libidine, ſed eſu fructus vetiti, auctore ſpiritu maligno ſerpentis corpore induto, fuit commiſſum:

ee) & è *ſequelis eius*; nempe Deus hominem ejecit de Paradyſo, ſententia in peccatores lata, ut victum ſibi labore conquirerent: ipſumque Paradyſum igni circumvallavit. §. 9.

dd) *Acta*, præter terræ culturam, & generationem, nulla Moyſes refert; plura tamen Eccleſiaſtici ſcriptores addunt. Vixit autem Annos IƆCCCCXXX. §. 10.

bb) *Exerc: miſc: p: 247. Jacobus Schallerus Diſſert: ſingulari. Adde quos laudat Buddeus H.E.V.T. §. 4. P. 1. ſect: 11. p. 186. & ſeqq.*

dd) *Non ſolum Domini, uti Cl: Werenfels Diſſert: de loquela operum p. m. 762. vult, ſed etiam ſapientiæ ſigno. V. Bocharti Hieroz. L. 1. P. 1. c. 9. p. 53.*

cc) *V. Markium in Hiſt: Parad: L: 3. c. VIII. Uſſerium in Annal: ad A. M. I.*

e) *Fuſe ſatis de hac materia egit J. Fr: Buddeus H. E. V. T. P. 1. ſ. 1. §. 22. & 23. p. m. 112.*

ee) *Sunt verba Lactantii Inſtit: divin: Lib: 2. c. 12. ubi confer Commentatores.*

dd) *V: laudatum J: Fr: Buddeum L: c: §. 27.*

A.M.C. | A.P.I.

1. a,bb) De *poſteris* autem acturi attendimus ad duas familias, in quas omnes mortales, ſublato Abele, ſe diſtinxerunt. 709.

c) E *Caino*, *filii hominum* ſunt nati, quorum

d) Pater *unigenarum Eva* primus *ab acquirendo* dictus.

e) *Ante fratricidium* agriculturæ operam dedit, atque, uti frater paſtor ovium è flore gregis, ſic ille de fructibus terræ

600 *in fine dierum*, *jubente proculdubio Deo* 809

ſacrificium, ſed neque in fide, neque hinc Deo probatum obtulit; quod ad fratricidium, agente invidia, in agro effuſione ſanguinis commiſſum occaſionem præbuit. §. 11.

ee) *Hoc peracto*, ſignoque a Deo accepto

f) Deſperans abiit a facie Dei:

ff) Atque in terra Nod urbem pro ratione ſeculi condidit. §. 12.

d) *V. Henr: Opitii Tract: de votiva exclamatione Evæ &c. Helvic: in Diatr: de Deſiderio Evæ, Rivet: Exerc: 42. in Genes. p. 169. A: Pfeifferum in dub: vex: ad h: l: S. Schmidius Diſp: de fide matris Evæ, faſc: 2da J. H. Lederlini Diſp: ad Gen. IV. vs. 1. Argent: Ao 1709. alioſque apud Calov: in ſynop: Crit: ſel: p. 59.*

e) *De Caino v. Philonem & Heidegg. H. P. T. 1. Exerc: V. De ſacrificio vero conſ: Ambroſius & J: D'outreinius in Comment. ad Hebr. T. 3. p. 575*

ee) *V. A: Pfeifferum Dub. vex. C: 1. L. 15. & P Baelium in Lex: ad h. v.*

ff) *Videatur Cl: Periz: in ſuis Orig. Babyl. p. m. 33. & 34.*

A. M. C. | A. P. J.

801. &ſeqq. a, bb, c, dd) In & circa hanc *ejus familia* habitavit, & artes varias ad vitam laute tranſigendam invenit. 810 &ſeqq.

e) Primus & *princeps in ea erat Hanoch*, à quo urbs iſta nomen mutuo accepit.

ee) Inter *reliquos* notandus *Lamech*, & bene diſtinguendus eſt a patre Noachi. Ille enim primus

f) *Polygamiæ* auctor fuit, §. 12. ducens

g) Non ſolum *Hadan*, quæ ipſi peperit

h) *Jabalum*, habitantium in tentoriis primum, & §. 13.

hh) *Jubalum* inventorem muſices, Apollinem in fabulis Ethnicorum: §. 14.

gg) Sed etiam *Zillam*, è qua ipſi

i) *Tubalcainus filius* faber ærarius *&* ferrarius, ſeu Vulcanus Gentium, §. 15.

ii) Atque *Filia Naema*, Minerva vel Venus in gentilitate nati ſunt. §. 16.

ff) Hinc *turgida & ambigua ejus vox* Gen. IV. videtur profecta & explicanda. §. 17.

dd) *De Cainitis V: Heidegg: H. P. T. Ex* VI.

f) *V. Nat: Alex. Æt. m. I. Diſſ:* IV. *Heidegg. H:P: Exerc:* VII. *J: Melchioris, Th: Bezæ aliorumque Diſſ: ſingl: de h: mat:*

ff) *Thraſoniſmum eſſe Heid: Ex.* VI. *H: P. p. 212. & nuper Clericus ad h. l. putans; diſſentiunt autem Hotting. in ſmeg. Or: p: 224. & A. Pfeiff: in D. V. C. I. L. 16. Singularem habet Ligtf: in Chron: §. 3. & ad Gen. p: 855 ſententiam.*

1357

A.M.C. | A.P.I.

130. a,bb,cc) E Setho vero *Filii Dei* i: e: verum Deum colentes & hinc de nomine ejus appellati ſunt orti. Horum §. 18. 839.

e) Patris duas columnas, lateritiam & lapideam ſatis celebratas per orbem Joſephus laudat. §. 19.

ee) De *poſteris* vero ejus nos tantummodo

f) *Præcipuos* notamus. Inter illos eminent

236. g) *Enoſchus*, a quo cultus Dei publicus, hominibus jam multiplicatis, eſt inſtitutus Gen. IV. *vs.* 26. §. 20. 944.

623. gg) Et *Enochus*. qui, cum per 365. Annos coram Deo ambulaſſet & propterea vivus in Cœlum ſublatus eſſet, reliquit in his terris §. 21. 1331.

688. h) Filium omnes mortales ætate ſuperantem *Methuſchalemum*, quippe qui plusquam 200 Annis cum Adamo vixit, & non niſi ipſó anno diluvii mortuus eſt: §. 22. 1359.

875. hh) Et nepotem *Lamechum patrem* 1583.
1057. *Noachi* juſtitiæ præconis, qui ab 1765.
1537. anno ætatis 480 mortalibus pœ- 2245.
1656. nitentiam ſuaſit, ſed non perſua- 2364.
ſit. §. 23.

dd) *V. Vitring: de ſynag: vet: Lib.* 1. *P.* 2. *c:* 1. *p.* 275.

e) *Antiq: Jud: L.* 1. *c,* 3. *quem defendit Lomajer de Bibl: p. ll. Aſt Erud: Le Moyne in notis ad Polyc: p:* 569. *ipſum refutavit. Adde Salden. in Otiis Th: L:* 1. *Ex.* 1. *Mollerum Diſs. ſingl. Owenum in Deolog. p.* 169. *Huet: D. E. Prop. IV. c:* 2. *p. m.* 85. *aliosque.*

g) *V. Amelii locorum diffic.*) *T. explic: T:* 1, *p:* 154 *Glaſs: Phil:* 1. *p. m.* 1536.

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. | A.P.J.

a. & ſeqq. a,b,c,dd,ee,ff) Horum *civilis ſocietas*, quamdiu 709.

g) Tam ratione *loci*, *diſtincta* a Cainitarum, quam *ratione modi & morum* manſit, feliciſſima procul dubio fuit §. 24.

gg) Quando vero *filii Dei* ſe cum filiabus *hominum miſcuerunt*, æque in hac ac in illa נפילים ſ: Tyranni ſunt nati, noti ſecularibus æque ac ſacris Scriptoribus. §. 25.

aa) *Hiſtoria Litteraria* arctis circumſcripta eſt limitibus

b) *Theologia*

c) *Vera* ſumma, abolito fœdere operum, fides & poenitentia erat, prior per πρωτευαγγελιον Evæ, poſterior ſub doctrina de *victima* ſignificatur Caino. Interpretes, Prophetæ & ſacerdotes Patres familias erant, quos inter Adamus & Enochus ob prophetias in ſacris laudatas eminent. §. 26.

cc) *Falſa* auctor fuit Cain, cujus errores Targum Hieroſol: in Paraphr. Cap. 4. Gen. habet. An vero & ſuperſtitio jam invaluerit, adhuc ſub judice lis eſt. Aſt Atheiſmi certe practici merito Antediluvianos accuſamus. §. 27

bb) *Reliquas* quoque *diſciplinas* Adamum cum ſuis excoluiſſe, libroſque integros conſcripſiſſe, multis viſum eſt, quorum tamen penes ipſos ſit auctoritas; quanquam non negemus *litteras* primos homines vel a Deo didiciſſe vel inveniſſe.

gg) *V. D'outrein: T. 3. p. 591. Comment. ad Hebr: Heidegg. H.P.T. 1. Ex. 9.*

h) *Hinc etiam patet annos, uſque ad diluvium elapſos, pro completis habendos eſſe. V. Ægyd. Strauch: B ſp. Lib. 4. c. III. p. 270.*

A. M. C. | A. P. J.

1656 Agit hæc tabula de poſteris Noachi & Semi, præcipue ex Arphaxado, quamdiu ſub domeſtica 2364
& ſeqq. *Patrum familias poteſtate vixerunt.* Ut ergo hanc diſtincte capiamus periodum, primo

k) de *Patrum rebus civilibus* erit dicendum.

l) *Noachus*, Janus & Saturnus in fabulis,

m) *Durante univerſali diluvio*, in arca è Cupreſſo facta 300. cubitos longa & 30. alta una cum ſuis & animalibus, quæ in aquis vivere non poterant, omnium generum binis immundis & ſeptenis mundis eſt ſervatus. §. 1. 2365

1657. mm) *Poſt diluvium, uti*

n) *Duas leges novas*, de ſanguine animalium non comedendo & hominum non fundendo, accepit. §. 2.

nn) Sic & *artes antea notas, præcipue duas*,

k) *Hac littera tabula hac in ratione prælect: Hiſt: p: 4. l. 6. notatur. Conſuli vero de hac periodo præter alios meretur B: Bebelius in Eccleſia Noachica &c:*

l) *De Saturni fabula ex Hiſtoria Noachi orta vide Bochart: Phaleg. Lib. 1. c. 1. Owen: Lib. 3. c. 1. Recte vero Th: Gale in atrio Gentium P. 1. L. 2. c. 1. §. 4. & ſeqq: obſervavit ex Hiſtoria Adami, Noachi, & Abrahami mixta eſſe conflatam hanc fabulam.*

m) *De Univerſalitate diluvii Voſſius & Hornius in Diſs: de ætate mundi. Nat: Alex: H. E. V. T. T. 1. p. m. 114. Diſs. x. Bochart: anud. T. 1. p. 857.*

AMC. A. P. J.

1658 k, l, mm, nn) agriculturam & vinearum plantationem 2366.
& ſeqq reſtauravit. §. 3. & ſeqq.

Hanc vero ſuo maximo damno;

o) Vino enim plus juſto hauſto inebriatus, nudatus, & ludibrio læſus eſt. Mox tamen §. 4

oo) Semi & Japheti pietas, injecto pallio, honori patris conſuluit, quare etiam Noach his bene precatus, Chami vero progeniem exſecratus, & tandem 350. poſt diluvium Anno fato functus eſt, §. 5.

ll) *Semus* licet ipſe neque Rex fuit Melchizedech, uti nonnulli volunt, neque primogenitus Noachi fil-

mm) *Artic:* IV. *M. Leidekk. Archeol: ſ: Diſſ:* VI. *c.* VI. *p.* 91. *p.* 91. *inſerta Reipubl: Hebr. J. H. Heidegg. H. P. Exerc: XVIII. Diluvii vero memoriam inter gentes fuiſſe oſtendit Hugo Grotius de Ver: Rel: L.* 1. §. 16. *p.* 48. *& ſeqq: Rupertus ad Beſoldi ſyn: p.* 13. *Bompart: parall: ſac: & prof. p. m.* 49. *&* 59. *De arca Noachi vide Hornium & quos laudat Buddeus H.E.V.T. p.* 1. 75. *T.* 1.

nn) *V. Heidegg. Exerc. XX. p.* 625. *& Comment. ad Sulp. Sev. p.* 19.

o) *Ebrietatem tamen innoxiam & Myſticam fuiſſe Nat. Alex. H. E. V. T. Ætat. Mundi* 2. *Diſſ.* 3. *p.* 145. *putat.*

oo) *De exſecratione v. Cl. Markii Exer. ſcript. Exer.* 2. *Nat*

A.M.C. A.P.I.

1659. k,ll) filiorum tamen primus benedictionis implementum accepit, dum ſtatim duo præcipua regna in ejus familia exſtitere, nempe 2367.

m) *Aſſyriacum* ab Aſſure Gen. x. &

mm) *Sacrum* in populo magis Deo proprium ex *Arphaxado*. De hoc vero primo agimus, quia iſtius fata præcipue ſcopo Hiſtoriæ ſatisfaciunt. Catalogum Patrum-familias penes quos ſumma poteſtas erat, §. 6.

n) Quique *extra Ægyptum*

o) In *Meſopotamia* floruerunt, Moſes Gen. xi. exhibuit; quos inter

p) *Duo* præcipue *a Moſe memorati* notatu digniſſimi ſunt. Nempe

1724. q) *Heber*, quia ab eo tota gens, gentisque lingua nomen accepit, & hæc vera eſt Hebræorum origo, non 2434.

oo) *Nat. Alex. Æt. Mundi* 2. ~~*Ch.*~~ *Diſſ.* 3. *prop.* 2. *p.* 147. *Aug. Pfeiffer. Dub. Vex. C.* 1. *L.* 29. *J. H. Heid. Ex.* 20. *T.* 1: *H. P. noſtrum quondam Praeceptorem Enſium in eleganti Orat. de ſacrorum librorum ſtudio &c. heic dicta.*

ll) *Hæc præcipue de Melchizedecho eſt ſententia Ligfoots in Chron. p. m.* 12. *& in obſervat. ad Gen. XI. & Math: in Theatr. Hiſt. p. m.* 433. *poſt alios à Druſio ad Sulp. Sev. p. m.* 28. *laudatos*

m) *Vide Cl. Perizonium in Orig. Babyl. p.* 39. *& Doct: Outhof: in Com: ad Jon: c.* 1. *p.* 49. *contra Lutherum, Coccejum, Dietericum, Bochartum, Marshamum, Sohotanum, Heideggerum, Clericum aliosque diſputantes.*

A.M.C. | A. P. J.

k,ll,mm,n,o,p,q) non illa Tolandi Ægyptiaca; §. 7. &

qq) *Phaleg*, quia *illo nato* terra diviſa eſt. Quæntur autem

1757. &ſeqq. r) *Quando?* Rs Ao 101. poſt diluvium. 2465.

rr) *Quomodo?* Reſpond: §. 8. &ſeqq.

s) *Japheti poſteri* Phrygiæ, Scythiæ, Mediæ, Græciæ, & Tartariæ provincias occuparunt. §. 9.

ss) *Semi progenies* Aſſyriam Armeniam, Lydiam & Meſopotamiam inundavit. §. 10.

sss) *Chami familia* Æthiopiam, Babyloniam, Mauritaniam, Cananæam, Phœniciam, Ægyptumque ſibi ſubjecit §. 11.

pp) *Unicum* vero adhuc *Lucas addit* ſcilicet Cainanem. §. 12.

q) *In ſuis Origin. Jud. Ao 1717. in 8vo Haga-Comitum editis, ſed etiam refutatis à Jac. Fayo & J. Fr. Buddeo in program. Ceterum de denominatione videndus Incompar. Bochart in Phaleg. L. 2. c. 42. & Th. Hayne de linguar. cognat. p. 7. & ſeqq. M. Leidekk. de Republ. Hebr. L. 1. c. 1. §. 1.*

rr) *V. Bochartum in Phaleg. Lib. 3. c. 8. & ſeqq. Bebelium Art. VI. l. c. Nat. Alex. T. 1. l. c. p. 117. & ſeqq. Rupertum ad Beſol. ſyn. L. 1. c. 3. Heidegg. in Hiſt. Pat. T. 1. Diſp. XX. Adde Tabulam Clerici Geogr. in Comm: ad Pentateuchum atque interpr. An vero arte aut Marte, ſive arbitrio patrum facta, unica vel duplex ſit, nunc*

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.P.J. 3717

A.M.C. 2009 k, ll, mm, n, oo) *Primus* vero qui *Meſopotamiæ valedixit*, atque Princeps Patriarcharum, & pater fidelium fuit *Abrahamus*.

p) Hic *natu minimus fratrum* ſuorum

q) *Natus* eſt Anno Therachi cxxx. in terra Chaldæorum & inter Chaldæos: §. 13.

qq) *Fata* tot habuit, ut etiam indefeſſum Hiſtoriographum poſſint a ſcribendo deterrere.

r) *Vitam* enim haud tranquillam domeſticam & publicam egit.

s) *Domi*

t) in matrimonio habuit

rr) *nunc non inquirimus, ſed tantum obſervamus providentiam divinam, quæ unicuique ſedem ab æterno adſignavit, heic nequaquam vacaſſe.*

pp) *De Cainane v. Baile Opp: Hiſt: Chron: Lib.* 1. *c.* 2. *p.* 20. *Nat: Alex: H. E. V. T. Ætat: M.* 2*da. Diſſ:* 4. *T.* 1. *p.* 158. *Cl: T. H. van den Hornertii Chriſtus afkomſt uyt David. Uſſerium Armach: ſingl: Diſſert. Nuper vero D: Kohlreiffius & Jobum & Melchizedechum in Cainane invenit, in ſua Chronologia nova p:* 193.

q) *Alii putant Anno Tharæ LXX. eſſe natum, ſic, poſt multos alios Vetereſque inter juniores ſentit Petavius de Doct: temp: L.* 9. *c.* 18. *& in rat. P.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *p.* 55. *Hornius ad Sulp. Sev. p.* 24. *& Clericus ad Gen. XII.* 4, *quem refutavit Cl. Markius in Exerc. Bibl. Exerc.* 3. *p.* 35. *Adde & Heideg. in H.P.T.* 2. *p.* 809 *& Bochart. in*

1363

Franckesche Stiftungen zu Halle

A. M. C. | | A. P. J.

n,oo,p,qq,r,s,t,u) *Uxores* duas, *Sarai*, patris ſed non matris filiam ex qua filium, promiſſionis accepit, & *Kethuram* è qua, quamvis ſenex ſuſtulit Zimram, Jokſchan, Medam, Midiam, Isbak & Suah.

uu) Præter has vero, vivente & volente *Sarai, concubinam habuit Hagarem*, ex qua Ismäel, pater Arabum, Nabatheorum & Saracenorum natus, mox vero cum matre ejectus eſt. §. 14

tt) *Servos* quoque aluit quamplures, quorum ſenior erat Eliezer. §. 15.

ss) *In publicum vero prodiit juſſu* Dei Gen. 12 1.

t) Atque varia *itinera* perfecit:

2079. u) Primo in terram Canaan, poſtquam aliquamdiu in urbe Charras

2083. [*Aus I. Promiſſionis*] *Gen* XV. commoraverat, non Damaſci regnum habuerat, eſt profectus. §. 15 2791.

uu) Cum vero ibi annone premeretur

αυτῷ. *T. I. opp. p.* 863.

u) *V. Cl: Markii Exerc. Bibl. Ex.* 4. *p.* 54. *& Cl. Arenzenii Prof. Noviomag. Diſſ. eleg. de nuptiis ſororum & fratrum pro Grad. Ultr. defenſam.*

uu) *V. Heidegg. H. P. T.* 2. *Ex VI.*

ss, t, u] *Multi, qui Anno Thare* LXXV. *Abramum natum ſtatuunt, duplex fingunt iter invito Stephano Act. VII. v. Baile opus Hiſt. & Chro: L.* 1. *c.* 30. *Uſſerium in Chron. S. Cap. VII. Et hinc arceſcendos eſſe Annos* 430. *peregrinationis He-*

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. | A.P.I.

2088. n,p,r,ss,t,uu) tur in *Ægyptum* abiit. 2796.

v) *Quamdiu* heic manſit plane *incertum eſt*.

vv) *Certiſſimum* autem ejus uxorem ob formoſitatem, quam Deus ipſi adhuc ſterili ſingulari providentia ſervaverat, & ipſa ſua ſobrietate cuſtodiverat, atque virtutibus ornaverat, uti à Rege Geraris, ſic & Ægypti raptam, mox etiam intactam & maximis cum muneribus fuiſſe redditam. §. 16.

Vix vero domum redierat, cum

2100. circiter tt) ad *ſagam & arma* capienda permoveretur, 2808.

u) *Occaſione* belli pentapolitani, orti ob excuſſum jugum a 5. civitatibus Kedorlaomeris Regis Elamitarum, qui victori exercitu ſuo totam regionem pentapolitanam vaſtavit, & Lothum in ea habitantem una omni ſua ſubſtantia ſpoliavit. §. 17.

uu) Hunc vero ut liberaret expedita ſer-

braeorum idem l. c. Cap. VIII. probat, ſecus ac poſt alios. Erud. Perizonius ſentit in ſuis Orig. Ægypt.

u) *De iſto bello v. Heidegg. T. 2. H. P. Exerc. V. p. 159! Joſephum Lib. 1. c. 9. Sulp. Sev. Lib. 1. p. 27. ibique Comment.*

uu) *Quaritur an per Dan urbs, an rivulus ſit intelligendus? ultimam ſententiam, quæ præcipue eſt Huetii in demonſt: evang: P. 1. Prop: IV. C. XIV. hauſta e Salmaſii notis ad Solinum p: 575. noſtram facimus.*

A.M.C. | A.P.J.

2100. & ſeqq. k,n,p,r,tt,uu) ſervorum & ſociorum manu victores juſte eſt perſecutus & in fugam egit Danem uſque. §. 17. 2808. & ſeqq.

uuu) *Conſequens* hujus victoriæ fuit, quod

v) duo Reges ipſi obviam iverunt gratulandi gratia, nempe

w) Bera Rex Sodomæ,

ww) Et Melchizedech Rex Salemi; cui ut Sacerdoti altiſſimi decimas perſolvit. §. 18.

vv) *Metus* præterea hinc ſedit Abrahamo Reges ulturos injuriam, quare Deus ipſum bono juſſit eſſe animo, circumciſione non ab Ægyptiis mutuata ſed in ſignum proprium fœderis data. §. 19

(rr Sic tandem *vitam magis tranquillam*, ſi excipias tentationes, *egit*, uſquedum ablactato Iſaaco hærede ex aſſe, & Eliezero concredito obiit Ao æt: CLXXV. §. 20.

Ao Promis. CV.

2184. 2892.

ww) *De Melchizedecho non omnes idem ſentiunt V. D. Alii ipſum fuiſſe Chriſtum exiſtimant: alii merum hominem & eximium Chriſti Typum, quos inter principem meretur locum Belgii litterati ſingulare decus Rev. T. H. van den Honart in Comment. ad Heb. VII. dicto Melchizedech & Chriſtus. Quisnam vero mortalium fuerit, adhuc magis incertum & obſcurum videtur. Doct. Ligthfootus T. 1. p. 12. & in obſervat. ad Gen. Caput XI. XII. & XIV. cum aliis Semum fuiſſe putat. Cl. Jurieu in Hiſt. Crit. Dogm. P. 1. c. x. Chamum fuiſſe conjicit, ſed refutatur a J. Fr.*

1367

k,ll,mm,n,oo,pp) Reliqui, qui extra Ægyptum poſt Abrahamum floruerunt, ipſius partim erant poſteri, partim amici.

q) Inter poſteros *primum ſibi locum filius ejus promiſſionis Iſaacus*, a ridendo dictus, natuſque
2109. [Æ. Promiſ: XXXI.] *Anno* Patris C. & Saræ XC. poſt 2817.
diluvium 452. poſtulat. §. 21.

r) Hic varia habuit fata, quamdiu in *vivis* fuit,

s) *Domique* vixit,

t) ſtatim in *adoleſcentia* a Deo
Æ: Prom: LV. vel LXIII. in ſacrificium poſtulatur. §. 22.

Æ:Prom: LXXI. tt) Cum vero XL. Annos natus erat matrimonium iniit cum Rebecca Bethuëlis Sy-
2149. ri filia, quæ XX. Annos ſte- 2857.
rilis fuit, tandem vero aſſiduis ad Deum precibus A. Iſaaci LX. geminos edidit.

u) Primus editus, *aſper ſetis*
Æ: Prom: *Eſau* vocatus.
2169. XCI. uu) Minori *Jacob* nomen 2877.
fuit. §. 23.

ss) *Exiit* autem *foras*, fame ingruente,

t) & in Geraris ad Regem Abimelech ceſſit.

Buddeo H. E. T. I. *p:* 203. *&* 263. *& ſeqq.*

s, t) *Accidit hoc ſecundum Joſephum anno ætatis Iſaaci* XXV. *vel ſecundum Ligthf: Opp: T.* I. *p:* 14. *Anno* XXXIII. *Rem ipſam bene multi V. D.*

A.M.C. k,ll,mm, | A. P. I.

n,oo,pp,q,r,ss,tt) Multiplicatus ibi pecore & omni ſubſtantia, agente invidia, ab incolis pellitur: pulſus ad puteum juramenti conſedit; fœdereque cum rege Abimelecho inito reliquum vitæ ſpatium tranquille peregit. Hic, cum annis gravior Eſavo benedicere pararet, fraude & aſtutia Rebeccæ Jacob ſe benedicendum obtulit. §. 24.

rr) Tandem vero Ao CLXXX. placide obiit, &

qq) Duos reliquit filios, vivaſque Chriſti & Antichriſti imagines.

2169. A. Prom. XCI. r) *Minor natu*, ſed maximus benedictione Jacobus, 2877.

s) *Vivente patre*

t) *Adoleſcens* matri chariſſimus

u) *In tentoriis artem pecuariam exercuit*, & a fratre eſuriente cibo rufo jus primo-geniture emit, illiuſq; conſequens, benedictionem puto, mendacio inſtinctu matris ſibi acquiſivit; ſimul vero fratris ſibi odium æternum contraxit.

§. 25. uu)

explicarunt, inter juniores laudantur F: Fabritius Diſſ: ſingl: Snabel: in Amœn: Typ: J: v. d: Honart: in miſc: ſac p. 323. D'outr: in Com. ad Hebr: T. 3. p. 934.

u) *De Jure primogenituræ conf: Vitring: obſerv: S: L. 2. c. 2. & Cl. Gerdes Diſs. ſingl. Duisb.*

n,oo,pp,qq,r,s,t,uu) *Hoc ut effugeret* ſuaſu tam patris, qui voluit ut hinc uxorem peteret, quam matris ut ibi lateret, *Meſopotamiam petiit* atque in itinere mirabilem illam ſcalam ſummis cœlum imis terram attingentem per ſomnium vidit. §. 26.

u) Igitur *reliquum vitæ tempus* antequam una cum familia in Ægyptum eſt translatus partim in Meſopotamia partim in patria viciniſque regionibus peregit.

u) In *Meſopotamia* acta præcipue duo narrantur,

v) iniqua ſervitus XXI Amorum

vv) & matrimonia, è quibus ipſi

w) XI. filii ſunt nati,

ww) unaque filia Dina. §. 27.

uu) Cum his & omni ſua ſubſtantia aufugit A. Ær. XCVII atque duo præcipue itinera perfecit. 2974

2266. Æ. Pr. CLXXXVII

v) *Priori in itinere*

w) *Caſtra poſuit*

x) *Gileadis* in Montanis, quouſque Socer ipſum ob ſurata idola Teraphim perſecutus, non vero repertis idolis, pace facta regreſſus eſt. Hinc digreſſus

xx) *Manahaimis* in campis angelos vidiſſe & caſtra Domini dicitur: pauloque poſt

A.M.C. ll, oo, pp, qq, A.P.J.

r, s, tt, uu, v, w, y) *Ipſum mirabilem Angelum* Jeho-
2270. væ nonſolum vidit, ſed etiam 2978.
nomen Iſräel ab eo accepit
yy) Pridie vero abhinc fratri *Eſa-*
vo obviam proceſſit, & cum eo
conciliatus eſt. Aſt §. 28.
ww) Fratris nihilominus declinans do-
mum, agmen promovit *in Salem*
Sicimorum oppidum: Ibi aliquam
diu, *emto agro, fixum habuit domi-*
cilium, uſquedum, Dina ſtuprum
paſſa, & Sichemitarum clades eſt
ſecuta. §. 29.
vv) Tunc nil boni ſibi ominans, *ſecundo iti-*
nere, a Deo admonitus patriam petere
conſtituit. Aſt infelicibus avibus.
w) In itinere enim
x) *Rachel*, dilectiſſima conjux Ben-
jaminum enixa obiit, Gen. 31. 18.
xx) & *Ruben* inceſtum commiſit:
ww) Domi, Gen. 37.
2276. x) & filium *Joſephum* A. Dil. 619. cha- 2984.
rum ſibi & ob id in viſum fratribus,
xx) & *patrem* amiſit. Ao diluvii 632
2289. aa) *Mortuo igitur Patre*, & inopia annonæ ince- 2997.
dente Ao Æt. cxxx. Æ. Prom. ccxx. ad Joſe-
2299. phum ad id Dei providentia deſtinatum in Æ- 3007.
gyptum cum omni progenie deſcendit, ibique
xvii. Ao poſt, benedictis Joſephi & ſuis fi-
2316. liis deceſſit: corpus in ſepulchro majorum 3024.
Joſephus condidit. §. 30.

1371

A.M.C. | A.P.J.

n,oo,pp,qq,rr) Prius quam vero cum Iſraëlitis in
2169. Ægyptum deſcendamus paucis *Eſavi* 2877.
natu majoris acta connectere non ab-
ſurdum erit.
s) Hic in adoleſcentia
t) *Artem Venatoriam* patri gratam,
inter profanos laudabilem exer-
cuit: Gen. 25. 27. qua aliquando
tt) ita eſt fractus, ut premente fa-
me *primogenituram præcipiti* & ob-
ſtinato *animo* pro cibo rufo *ven-
didit.* §. 31.
ss) In *virili ætate* ανθρωπος βιβυλος
2209. t) tres duxit uxores Gen. 26. & 2917.
36. hinc & §. 32.
tt) creſcente familia è venatore
latro, è latrone dux & impera-
tor exſtitit, atque in terra
SEIR ſedem imperii fixit. Re-
diit tamen bis in Patriam,
2269. u) quando fratri Jacobo ar- 2977.
mata quidem manu, non
hoſtili tamen animo obvius
eſt factus, &
2289. uu) quando una cum fratre 2997.
patrem ſepelivit. Gen. 35.
A quo tempore de eo al-
tum in ſacris eſt ſilenti-
um; profanis vero ſcripto-
ribus ſub nomine Regis
Ερυθρος innotuiſſe credi-
mus. §. 33.

A.M.C. k,ll,mm,nn) Quando interim Iſräel, ut ad incepta redeamus, cum ſuis ad Joſephum, in quo ſpes atque ſalus Ægypti ſita erat, commigraverat. Accidit hoc, A.P.J.

o) ſi ad περιςάσεις adtendas, A. Dil. 642.

[Prom. A. Ætatis Joſephi XXXIX. §. 34.

2299. CCXX.] o o) Res vero eorum pro ratione Regum & temporum diverſiſſimæ erant. 2907

p) Florentibus *Joſepho, iisque Regibus*, qui Joſephum noverant, *conditio eorum ſplendidiſſima erat*, ita ut a ſecularibus ſcriptoribus cum hiſtoria paſtorum, qui ea tempeſtate Ægyptum repleverunt, commixta ſit. §. 35.

q) Rex *enim Joſephum* poſtquam,

r) agente invidia fratrum, & libidine uxoris Potipharis, bis 7. circiter Aos cum adverſa fortuna luctaverat,

rr) Æquato ſecum imperio rei annonariæ præfecit, quo officio rite defunctum, Regi & ſubditis chariſſimum, poſt obitum etiam Ægyptii ſub

2368. Oſiridis & Serapidis nomine coluerunt. §. 35. 3076.

qq) *Reliqui Israelitæ* in terra Goſen à Rege ipſis adſignata laute vixerunt, ac incredibile memoratu eſt quam cito numero aucti ſunt. § 37.

A.M.C. | | A. P. J.

k,ll,mm,
nn,oo,pp) Sed *defuncto Rege, qui eos ob meritum Joſephi benigne fovebat* ſuccedentium Regum imperio deprimebantur. Nam
q) & opus durum ædificandarum tam
r) civitatum quam
rr) pyramidum eis impoſitum: §. 38.
qq) Et quia jam multitudo abundans metuebatur, parvulos, maſculini generis recens editos & obſtetricum aſtutia ſervatos aquis mergere edicto regio cogebantur, uſque ad Annum
2509. [Ær:Prom: cccc xxxi.] Diluv: ᴊↄcccʟᴠɪɪ. quando ductu Moyſis, auxiliante Deo a jugo liberati ſunt. §. 39. 3217. *Scalig. de Emend. temp. L. V. p. 373.*

kk) *Hiſtoria Litteraria*
l) *Sacra*, cum ſuperiobus arctiſſime ſit annexa, pauciſſimis abſolvi poterit.
m) *Perſonæ*, præter Patriarchas, in Eccleſia celebres hoc tractu temporum exſtiterunt
n) *Lothus*
o) *feliciſſimus*, quamdiu cum Abrahamo fuit:
o o) *Infelix* vero, in terra alias feliciſſima quam primum ab Abrahamo diſceſſit
p) Tum *bello* pentapolitano, §. 40.
pp) Tum *ruina* urbium Sodomæ &c Hac enim occaſione §. 41.
q) Immorigera ejus *uxor* in ſtatuam ſalis eſt mutata.
qq) Et impotentes ejus *filiæ* cum inebriato patre coivere, unde Moabitæ & Ammoniæ originem traxerunt. §. 42.

A.M.C. A.P.J.

kk,l,m,nn) Ea quoque tempeſtate *Job* fuit, patien tiæ exemplar. Qualis vero fuit hom nondum convenit. Diſputant enim V.D

o) Tam *ratione* περιςασεων,

p) Quando vixerit?

pp) & ubi floruit? §. 43.

oo) Quam *ratione familiæ*, unde ſcilice vitam hauſerit? Quæ, quamvis ince. ta ſint, non tamen impediunt, quomi nus credamus illum revera exſtitiſſ & e Semo originem traxiſſe; Id enim confeſſio fidei, agnitioque Dei veri ſuadere videtur. §. 44.

mm) *Doctrina* de Meſſia pura hos inter Semi & Arphaxadi poſteros conſervata repetitis *promiſſionibus*, quibus fidem habere, præcipuum pietatis reputabatur opus, *& apparitionibus*, quibus beari maximum beneficium, *& ſacramentis*, quibus novum circumciſionis acceſſit, confirmata fuit. §. 45.

ll) *Profana* vero arctioribus adhuc circumſcripta erat limitibus:

m) *ſublimiores* diſciplinæ, uti

n) *Jus bonumque* apud eos non legibus magis, quam natura valebant. *Jus tamen Leviratus* hoc temporum tractu jam in uſu fuiſſe, exemplum filiorum Judæ docet. §. 46.

nn) *Medicina* vero patriarcharum ſobrietas erat.

mm) *Res geſtas* & naturalium rerum obſervationes magis ore quam ſcriptis ſingulari, ſi Joſepho fides, eloquendi & docendi facultate ad poſteros propagarunt. §. 47

1375c

A.M.C. ii) Continet hæc tabula Hiſtoriam Sacram V. circiter ſeculorum inde a Moſe uſque ad Reges Hebræorum. A. P. J.

k) Facies *rerum civilium* hac in pericopa plane eſt immutata: cum enim antecedentibus temporibus patrum-familias poteſtas præcipua erat apud Iſraëlitas, jam in unam perſonam ſecundariam poſt ſe poteſtatem, Deo placuit, conferre. *Hac* pro conditione populi alio atque alio nomine eſt inſignita: §. 1.

l) Quamdiu *in itinere fuere* Ducis nomine venire ſolet: Horum

m) primus & princeps fuit *Moſes*, inter Ægyptios *Moyſes* appellatus. §. 2.

n) Hujus *hiſtoriam* paulo altius revocare lubet, quia tota admiratu digna eſt.

[*Ær. Prom.* CCCLI. *De forma Moſis v. diſſ. ſingl. P. Zornii.*]

o) *In Ægypto* duriſſimis, uti dictum,

p) *natus eſt* temporibus & trimeſtris conſervatus a Pharäonis filia paternæ ſævitiæ vindex. §. 3.

pp) *Vitam* porro egit

q) *privatam*,

r) *In aula* litteris & omni ſapientia Ægyptiorum deditam: An vero ad ſpem capeſſendi regni altus ſit, ut Petavius vult, valde dubito. §. 4.

[*Rat. Temp. P.* I. *L.* I. *c.* 3.]

rr) Anno vero Æt. XL. præferens omnibus honoribus in aula fruendis miseram piorum conditonem omnibus ſplendore & divitiis valedixit & ad ſuos abiit.

A.M.C. 3469. | A. P. J. 3177.

i, k, l, m, n, o, pp, q, rr) Tunc innocentiæ ultor fuit, Ægyptiumque pulſantem Hebræum interemit. *Quod ut ut jure fecit, fuga* tamen ſalutem petere debuit. Midianitidem ergo petiit, ibique uxorem duxit Zipporam è poſteris Kethuræ, ex qua Gerſonem & Eliezerum ſuſcepit. §. 5.

[Confer Act. Cap. VII. 25. & Diod. Sic. L. 1. c. 77.]

qq) Mox jubente Deo *è rubo ardente in publicum* prodiit, & relicto ſocero Ægyptum petiit.

[Nat: Alex: Æt. M. 3. Diſs. 15. Mark in Orat. ſol. Moncejus apud Crenium Faſc. IX. pm. 273.

r) *In itinere* ob filium nondum circumciſum vitæ periculum ſubiit, quod tamen uxor ejus circumcidens filium ſilice, declinavit. §. 6.

[Cl. Mark Diſſ. Phl. & Th. ſyll. Ex. 4. Deyling. Ob. ſ. P. 2. obſ. X.]

rr) *In Ægypto* 10. miraculis, plagiſque notis quoque Ethnicis, & ſuam auctoritatem & divinam de exitu voluntatem probavit, veniamque exeundi Regi extorſit. Hac occaſione Iſraëlitæ

[Stellingfl. Orig. S. L. 2. c. 3.]

s) Ægyptios, ita jubente Deo, vaſis aureis & argenteis ſpoliarunt:

ss) Inque memoriam exitus Paſcha celebrare & annum a Menſe Niſan inchoare juſſi ſunt. §. 7.

qq) *Alii non rubum ſed palmam fuiſſe volunt v. Muſ. Brem. P. 2. p.*

Franckesche Stiftungen zu Halle

1377

A.M.C. 2509. — A.P.J. 3217.

k,l,m,n,oo) *Ex Ægypto* ergo ad ſexcenta millia virorum præter uxores liberosque præeunte columna nubis & ignis — Ao Moſis LXXX. *exiverunt*, & per XL. Aos in deſerto errarunt. §. 8.

Æ. Prom. ccccxxxi.

p) *Antequam* X. ſtationibus ad montem Horeb terribilem venerunt.

q) Deus *ſagatus* eos liberavit

r) a *perſequente* eos *Pharaone*, illo aquis cum ſuis immerſo, Iſräelitis vero ſalvis per aquas tranſeuntibus. De quo facto duo quæruntur

s) An hoc abſque miraculo per leges naturæ ſit factum?

ss) An recta via per medias aquas ab una litore ad alterum tranſierint? Utrumque negamus. §. 9.

rr) Mox ab *Amalekitis* injuſte bellum ipſis inſerentibus pari benignitate liberavit, in cujus rei gratam memoriam altare cum inſcriptione, *Jehova vexillum meum*, extruxerunt. §. 10.

qq) Sic & *Togatus* per Moſen ipſis in domeſticis & publicis proſpexit.

r) Ad *domeſtica* referimus

s) *Victum*, cujus curam geſſit

t) tam ratione *cibi*,

u) Miſſa de cœlo omnibus diebus, excepto ſabbatho, Manna,

uu) additisque mox avibus extraordinariis, loco carnis:

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. k,l,m,n,o,p,qq,r,s,tt) quam ratione *potus*, A. P. J.

u) *aquis amaris* in dulces verſis,
uu) & *alias* è rupe percuſſo alibi proſilire faciens.
ss) Pari modo *de amictu* ipſis a Deo conſultum eſt, ita ut per XL. Aos veſtimentis nequaquam caruerint.
rr) Ad *publica* referimus
s) Conſtitutionem *judicum* LXX.
ss) & *Sabbathi* in ſignum fœderis. hinc Iſräelitæ apud ſeculares *Sabbatharii* audiunt.

3511. pp) Sic ergo ad *montem* celeberrimum ob fœdus ibi & triplices leges a Deo per Moyſen latas *Horeb* perventum eſt. 3219.

q) Hic, cum veri Dei ſacris intenti eſſe debuiſſent, abſente Moſe, Ægyptiacis Vitulorum ab Aarone conflatorum vacarunt: mox etiam ſuperſtitionis pœnas dederunt interemtis III. millibus gladio Moyſis & Levitharum.
qq) Abhinc quoque nulla re magis quam murmurationibus clari exſtitere:
r) *Priusquam* enim hæreditatem terræ ſ: adire cœperunt ſexties murmurarunt.
s) Aliquando *Plebs*,
t) Primo *infima* igneque punita,
tt) Mox *omnis Iſrael* ob cibum Ægyptiacum conqueſtus eſt, quo minus avide ſumto magna pars periit.

1379

A.M.C. n, oo, pp, qq, r, ss) Aliquando ſupra vulgus ſapiente, motus ciere. His A. P. J.

r) præivit *Mirjam*, Aäronis φιλονεικίᾳ flagrans ſoror, lepra propterea punita. §. 17.

rr) Mox *hanc ſecuti ſunt principes* populi.

u) Cum enim exploratores terræ *fertilitatem* quidem uva
3510. probarent, ſed etiam *firmitatem* creparent, *potiores* de reditu in Ægyptum cogitarunt. §. 18. 3218.

V. Cl: Markii ſyllog: Diſs. Phil. Theol. D: 13. ad Num: c: XVI. ſ. 4.

uu) Peſſima vero omnium fuit *Korachi, Dathanis & Abirami* contra Moyſen & Aäronem conſpiratio, quos propterea terra abſumſit. §. 19.
2548.

rr) Elapſis ſic XXXIX. Annis, poſt mortem Aäronis per fines terræ Edomi ad terminos Paleſtinæ pervenerunt. 3256.

s) Primo ergo Regem Cananææ terræ vicerunt, ſed mox Iſraëlitæ animum in via deſpondentes ſerpentibus urentibus vexati, ſed aſpectu ænëi ſerpentis a Moſe, non more Ægyptiorum, ſed ſingulari Dei conſilio

s) *Boſchart. in Hieroz: P: 2. L. 3. c: 13. Th: Bartholinus de morbis Biblicis in Faſc: V. Crenii p: 443. De more Ægyptiorum vide Marham. in Canone Chron. ſec. IX.*

AMC | mn, oo, pp, qq, rr s) lio facti non ſine Myſterio ſanati ſunt. Ex hac hiſtoria, juncta cum hiſtoria lapſus cultus ſerpentum apud multas gentes originem traxit. §. 20 | A. P. J.

ss) Deinde rem habuere cum Sichone Emoreorum Rege, Ocho Baſanitarum & Moabitis, qui licet in prælio inferiores, fraude tamen ſexus ſequioris, cùm quibus ſtupra commiſere ſuperiores fuiſſent, niſi juſta zelotypia piisque Pinehæ & Iſräelitarum armis puniti & periculo erepti fuiſſent. Horum ergo terram Rubenitæ & Gaditæ cum dimidia parte tribus Manaſſis & filiæ Zelaphi hæreditarunt. §. 21

nn) Sic omnibus bene conſtitutis, legibus latis, adhortationibus & comminationibus additis, tandem Monte Nebo conſcenſo & terra Canaan contemplata *Moyſes obiit.* Ao *Exitus* XLI. §. 22

2549. mm) Succeſſorem habuit *Joſuam* filium Nun, è tribu Ephraïm, qui *dux* Iſräelitarum exſtitit longe clariſſimus. 3257.

n) Nam *in itinere* ſagatus

o) *divino* & *ſingulari miraculo*

p) *Jordanem* tranſiit,

pp) & *Urbem Jericho* clangore tubarum oppugnavit & occupavit. §. 23

Ar-

s) *Quem refutarunt H. Witſius Ægypt: L:2.c:8. J. Mark in Exer. ſcrips: V.T. Ex:* VIII. *Patrum ſententias habet N. Alexand: H. E. V. T. Æ.* IV. *Diſs.* VI. *Judæorum*

1281

A.M.C. mm,n,oo) *Armis* vero auxiliante nihilominus Deo A.P.J.
contra Cananæos *pugnavit*,
p) quorum *potentiſſimi* erant
q) Reges *Hagenſis & Bethelenſis*. Hos
ſtratagemate ſuperavit & è ligno ſuſ-
pendit; §. 24.
qq) Simili *fortuna contra V. reliquos re-
ges Cananaorum*, qui urbem Iſraëli-
tarum fœderatam Gabaonitarum ob-
ſederant, militavit.
r) *Grandine pluente* in ſolos Ca-
nanæos,
rr) *ſoleque ſtante* juſſu Joſuæ. §. 25
pp) His vero *potentia inferiores fuere Rex
Jabinus Chazoris & filii Enakim*, quos
Joſua pari alacritate ſuperavit ac alios;
& ſic ſagam §. 26
nn) *Cum Toga mutavit. Pacis poſt negotia in
terra Canaan* per pauca fuere.
o) Primum & præcipuum fuit *diviſio terræ* 3263.
2555. Ao ætat. 85. quando ſimul Aſyla ſunt in
ſtituta:
oo) Huic proximum fuit *conſtitutio Anni
& Epochæ ſabbathicæ*, ut ſeptimo quoque 3269.
2561. Anno & Jubilæo populus & terra quieſ
ceret. Ipſe vero Joſua quievit ab omni-
bus operibus, quando Ao ætat. cx. pla-
cide obiit. §. 27
Quam

s) *Buxtorf: Exer:* VI. *ad Hiſt: V. T. C.*
oo) *V. Æg. Strauchium brev: Chron: P: ſpec: L: 2. c: 4. p:
226. H: Conrig: Faſc:* II. *Crenii p:* 301. *u. & præci-
pue Rev. H. van Alphen in Comment. erudiſſimo.*

A.M.C. k, ll) Quamdiu vero poſt obitum Joſuæ ad Reges usque *in terra Canaan habitarunt* principes eorum penes, quos ſecundaria poteſtas erat, *Judices* dicti ſunt. Horum in numero nemo magis quam Debora notanda venit. A. P. J.

m) *Ante illam* Isräelitæ tam inteſtinis quam externis bellis afflicti ſunt.

n) Tempore enim αναρχιας bellum Benjaminiticum ſ? civilegeſtum eſſe videtur.

nn) Deinde vicinorum gentium jugo quoque oppreſſi ſunt;

o) primo *a Meſopotamis* 8 annorum ſervitute male habiti ſunt, hinc Othnielem judicem crëarunt, qui

2595. p) non ſolum *Cuſchan Riſchathaim* vicit, 3303.

pp) ſed etiam legibus & juſtitia res eorum reſtituit.

oo) Rurſum vero longæ pacis malo corrupti, Idolis litaverunt, & propterea *Egloni Moabitarum* Regi ſervierunt. Mox vero liberati ſunt

p) partim *ab Ehud* qui & Regem

2675. Moabitarum interfecit, & Moabitas graviſſima clade affecit: 3383.

pp) partim *per Samgarum*, qui Moabitarum ſocios Philiſtæos ſtimulo bovis ad DC. ſuſtulit. Rurſumque Israëlitas ſectantes Idola Rex Chananæorum ſubjugavit, duramque domi-

ad Danielis Cap. IX. in ſuppl. P. 1. Cap. 5. p. 18. & ſeqq.

1383

A.M.C. k, ll, mm) . dominationem exercuit donec priſtinum A. P. J.
DEBORA mulier ſtatum reddidit: Quando
2715. etiam è cœlo pugnatum eſt & ſtellæ de viis 3423.
ſuis pugnarunt cum Siſera. §. 30.
Inter Judices *poſt Deboram florentes* nullus magis admirandus quam *Samſon.*

n) Ante hunc famam meruerunt
2755. o) *GIDEON*; qui Iſräelitas a jugo Midia- 3463.
nitarum ſolo ſtrepitu vaſorum & clamore *Gladius Jehovæ & Gideonis* liberavit: filius vero ejus ſpurius *Abimelech*, paternæ familiæ flagellum, tyrranidem affectavit, ſed non diu tenuit, nam triennio poſt incautus ſaxo à muliere ictus periit. §. 31.

2803. oo) Cum Gideone autem fortitudine paria 3511.
fecit *JEPHTA*, de cujus

p) *nativitate* quæſtio dubia eſt, an è matre gentili, an è meretrice natus ſit, an utrumque verum ſit? In §. 32.

pp) *Tota vero vita* ejus, cum principatum per VI. Aos tenuit, nihil æque,

q) quàm *Victoria Ammonitarum celebratur*, quia voviſſe dicitur, quicquid ſibi victori primo obvium fuerit, vel Deo ſacrum ſemper fore, vel hoſtiam daturum. Redeunti filia unica fit obvia, votumque Domino poſt duos menſes reddidit. §. 33. Cum

oo) *De vita Jephta ſcripſit tract: Joh: Jac: Schud in 8tav. A. 1710. Francof:*

q) *De voto Jephta v: Nat: Alex: Hiſt: Ec: V. T. at. M.*

A.M.C k, ll, mm,' A.P.J.

n, oo, pp, qq) Cum vero invidi nilominus *Ephraimita* prædæ partem armis poſtularent, 42000 *eorum interfecit*, & ſic in pace, undiquaque conſtituta, obiit. Tres quoque poſt eum Ebſan, Elon, Abdon rerum potiti pacis tempore, nihil quod hiſtoria loqueretur, ediderunt. §. 34.

2820. nn) *Tres vero ultimi* Clariſſimi fuere, quos

o) *inter eminet miræ virtutis homo* SAMSON *Nazirœus*, cujus 3528.

p) *mirabilem nativitatem* è matre ſterili *mirabilis* annuntiavit Angelus. §. 35.

pp) *Omnium* vero *ejus malorum & mirabilium fatorum* cauſæ fuerunt uxores.

q) Nam cum *primam è gente Philiſtæorum*

r) *ambiret*, Leonem diſcerpſit; cumque

rr) *eam duceret* examen apium in cadavere invenit, & hinc, ut moris erat, primo lætitiæ die hanc hiſtoriam in ænigmate propoſuit convivis. Hoc Philiſthæi cum vitulo ejus arantes 7 die ſolverunt ſuorum & uxoris graviſſimo damno. §. 36. Nam ille ſoluto Philiſthæis premio, loquacem aliquam diu uxorem deſeruit

V. Stukk: Antiq. Conviv. p. 107. Boſchart. Hiertz. P. 2. L. 4. c. 12.

q) *IVta Diſſ. XIX. L. Capellus, Fr. Spanheim. ſingl: Diatr. A: Pfeifferus, & J. Markius Diſſ. Phil. Theol. ad Jud. XI. Exerc. 16. &c.*

o) *De Nazirais vid. J. Doutreinium & S. Cremerum in*

A.M.C. nn,o,pp,q,rr,s) ruit, &, cum abſente viro alii nubſiſſet, A. P. J. dolore ereptæ conjugis totam meſſem igne perdidit. ccc ſiquidem vulpibus captis ardentes lampades earum illigavit caudis & eas agris hoſtium immiſit. Philiſthæi vero his permoti mulierem tanti mali cauſam, cum domo & patre incendio conſumſerunt. §. 37.

V. Diſſ. Cl. Schroederi Diſſ. ſingl. Marburgi defenſ. de vulpib: Samſ:

ss) Cum vero Samſon profanam omnibus viciſſim urgere incommodis gentem non deſineret, Iſräelitas coëgit, ut illum, *habitantem tunc in Petra Etam*, vinctum ei traderent, ſed traditus, ruptis vinculis & arrepta *aſini maxilla*, 1000 ex hoſtibus proſtravit *incantis*, ſitim vero ex æſtu & labore ortam è *fonte invocationis* explevit. §. 38.

qq) Nec meliori eſt uſus fortuna *ſecundo matrimonio*, nam a Delila ſive meretrice ſive uxore ſepties illuſus, tandem, abſciſſa coma, viribus ſpoliatus & Philiſthæis traditus eſt: qui illum effoſſis oculis in carcerem conjecerunt. Nec tamen inultus occubuit. Nam receptis viribus Amphitheatrum, duabus ſubnixum columnis, quas inter luſus, jocique gratia ſtatuerant Samſonem, disjecit, & tria circiter millia ruina domus, plures adeoque moriens quam vivus, occidit. §. 39. Duo

)) *Orationibus erudit: de hoc materia priori Dordraci, poſteriori Harderowici dictis.*

A.M.C. k, ll, mm, nn, oo) *Duo reliqui* poſt Samſonem florentes magis pietate quam fortitudine clari fuere. A. P. J.

p) Primus & infeliciſſimus fuit *ELI*

2843. cujus filii ſacerdotium in quæſtum *verterant*; 3551.

q) Igitur Allophyli à Deo excitati & Iſräelitæ victi ſunt: §. 40.

qq) Cumque aciem reſtituere pararent, arcam Domini ſecum in pugnam efferunt, qua Philiſthæi majeſtate præſentiæ divinæ aliquantiſper territi, mox aſſumta conſtantia totis viribus concurrunt. Victi rurſum Iſräelitæ, arca capitur, filii ſacerdotis cadunt, Eli delato ad ſe mali nuncio conſternatus de ſella reſupinus cecidit, cervicemq; fregit. §. 41.

2883. 3591.

pp) Ultimus fuit *SAMUEL* propheta,

q) natus è Patre Elcana & ſterili Hanna:

qq) Iſräelitas auxiliante exercitu Cœli a jugo Philiſtæorum liberavit. Aſt ſenex habenas imperii filiis perditis moribus imbutis tradens Iſräelitis occaſionem petendi regem dedit, regemque Saulum Deo annuente unxit. Reliqua ergo ejus acta ſequenti tabula enarremus. §. 42.

1387

A.M.C. | A. P. J.

ii, kk) Uti autem hoc temporum tractu Reſpbl; Iſraelitarum maximam ſubiit mutationem ſic *quoque res eorum Litteraria* plane aliam induit faciem. Nam

l) quod *ad Theologiam*

m) *Veram* adtinet, licet

n) *Fœdus gratiæ & promiſſio Meſſiæ* non ceſſaverint, attamem addita ſevera illa *Pædagogia* per leges morales & ceremoniales ſub pœna mortis obſervandas, quarum priores præcipue pœnitentiam, poſteriores fidem in Chriſtum urgebant, ſtatus Eccleſiæ hactenus liber cœpit eſſe ſervilis: Cumque antea ubique locorum Deum patres colerent & ſua ſacrificia offerrent, jam Paleſtinæ adſtricti circa tabernaculum cultum divinum præſtabant, & variis ſacrificiorum generibus, certis temporibus, ſingularibus ritibus offerendis, fidem & obedientiam teſtatam facere debebant.

nn) *Perſonæ* igitur inſignes §. 43.

o) qui *ſacris faciundis* vacabant, erant è tribu Levi, & ratione officiorum dignitatumque diſtinguebantur in Levitas & ſacerdotes; hos inter eminebant ſummi pontifices è familia Aaronis, partim é ſtirpe Eleazaris, partim è ſtirpe Ithamaris.

oo) *Reliqui* hoc intervallum nobilitantes ſunt Caleb Joſuæ ſocius, Salmon maritus Rachabæ, Booz maritus Ruthæ parens Obedi, avus Jeſſei; Jothamus filius Gideonis, Barach victor Canahæorum &c. §. 44.

A.M.C. ii,kk,l,mm) Qui tamen omnes nequaquam impedire potuerunt, quominus *falſa* Idolorum religio Molochi, Baali, Aſtarothi gentium Cananæorum etiam inter Israëlitas radices ageret. Præcipui hujus cultus Antiſtites celebrantur Bileam & Micha ſacerdos; nec non Gideon ex hoſtium ſpoliis Ephod inſignum victoriæ erigendo fœdiſſimæ ſuperſtitioni occaſionem præbuit. §. 45. A.P.I.

ll) Quod vero ad reliqua litterarum ſtudia adtinet;

mm) Jurisprudentiæ Judaicæ corpus à Moyſe conſcriptum in pentateucho habemus, an vero judicium ſ. ſynedrium magnum jam ab his temporibus initium ſumſerit, cum multis V. D. dubitamus.

mm) Rerum deniq; naturalium cognitionem & Mechanicæ peritiam ex Ægypto ſecum in Paleſtinam tranſtuliſſe, & ſuis cum nepotibus communicaſſe, Bezaleëlis & Aholiabi exemplis probatur: At vero talia eos in ſcholis publicis docuiſſe nondum evictum eſt. §. 46.

1389

hh) Exhibet hæc tabula fata populi Dei, quando A. P. J.
AMC. *ſub Regibus*, ſpreta Θεοκρατεια per V. & quod
excurrit ſecula, vixit. §. 1.
i) Luſtremus ergo more ſolito *res eorum Civiles.*
k) Ante *diviſionem*
l) Primus Rex fuit *SAUL*, *ſtatura maximus* toto in populo, filius Cis è tribu Benjamin. §. 2.
m) Hic *antequam Rex fuit*, rei pecuariæ operam dedit: §. 3.
mm) Cum vero populus a Deo Regem
postularet, in Rama a Samuele unctus, 3612.
2904. *Æ: Exitus* *datoque oſculo Rex renunciatus eſt.* Ab
CCCXVI. hinc varia geſſit Bella;
n) *Ante confirmationem ſolemnem* Nachaſum Regem Ammonitarum ob-
Jos. Antt. ſidentem Jabeſum feliciter vicit. §. 4.
L. VI. 6. §.
nn) Poſt confirmationem in Gilgal factam
o) *Infeliciter* bellum geſſit cum Philiſtæis.
p) *Tempus* indicatur phraſi 3613.
2905 ambigua 1. Sam. 13. 1.

l) *Talem formam in Regibus Orientales æſtimabant, ſic Corn: Nepos Iphicratem ab ea laudat c. 3. & è contrario Plutarchus, de libr. educ. de Lacedæmoniis refert, quod Archidamum Regem ſuum pecunia mulctarunt, quod puſillam ducere uxorem non eſſet veritus, cauſam ſubjungentes, quod non Reges, verum regulos dare ipſis conſtituiſſet. Conf. fab. 2. Lib. 1. Phædri. J. Doughtæum Anal. S. P. 1. Exc. LXXVI. & Comm. ad Sulp. Sev. p. 160.*

n) *Cauſa victoriæ fuerunt iniquæ conditiones Nachaſi, v. Præſt. W. ab Yſum, Orat. p. 22.*

p) *Placet nobis quam maxime ſententia Doct. Byleri*

A.M.C. 3905. — A. P. J. 3613.

i,k,l,mm,nn,o,pp) Bellum ipſum magis terrore quam armis eſt confectum. §. 5.

q) Cum enim a partibus Philiſtæorum congregati eſſent XXX millia curruum & VI millia equitum, cæteræque copiæ æquarent arenam maris, Iſräelitæ timore abrepti lacrymis latebras petierant:

qq) Liberati tamen ſunt audaci conſilio & fortitudine Jonathanis.

oo) *Felicius* vero contra Agagum pugnavit ad urbem *Amaleck*. Quo in prælio §. 6.

1. Sam. XV.
Joſeph. LVI. c. 8.

q) Victi quidem Amalekitæ, aſt

qq) Rex eorum captus, nolente Deo a Saulo ſervatus, à Samuele vero coram facie Jehovæ cæſus eſt. Hoc ob peccatum Saul a Deo rejectus & David electus eſt. §. 7.

in memoriam coronat. p. 9. Coronationis diem pro quodam illorum natali habendum & colendum eſſe. Sic ſecundum Balſamonem ad Photii Nomocan. Νατaλια δε εισι των Βασιλεων γενεθλια, και ἡ τȣτων αναρρησις Βασιλικη γεννησις ἡ αναγορευσις. *V. & Plinium L. X. Epiſt. 28. 60. 103.-104. Spart. in Adrian c. 4. Aliorum ſententias v. apud Pfeiff. D. Vex Cent. L. VI.*

q) *His hyperbolen vel textum corruptum eſſe fruſtra fingunt Bochartus, Grotius, Capellus, Clericus, vide Clar. Gerdes in Veſp. Vad. p. 145. Budd. in Hiſt. E. V. T. T. 2. p. Schottanum in Bibl. Hiſt. V. T. S. T. 2. p. 575. In illa ſervitute Iſräelitas gladiis orbarunt, ut moris erat v. Florum L. I. c. X. §. 10. & Lib. 2. c. 3. ibique Freinshemium.*

A.M C		A.P.J.

i, k, l) Sic Regia dignitas *ad tribum Juda & familiam Jeſſei* eſt tranſlata, è qua ante diviſionem duo exſtitere Reges.

3914. m) Alter fuit *DAVID* fratrum ſuorum natu minimus. 3622.

n) *Vixit hic*

o) aliquamdiu *domi*, eratque *Formoſi pecoris cuſtos formoſior ipſe.*

oo) Deinde vero clanculum unctus a Samuele *in publicum prodiit*; ſeu protractus fortiſſimus bellator & ſuaviſſimus Pſaltes exſtitit. §. 8.

p) *Vivente Saulo*

q) in *aulam vocatus* eſt,

r) ut *male feriatum ſpiritum* citharam pulſando *pelleret*:

rr) qua tempeſtate *bellum repræſentativum*, uti appellant, cum maximo Philiſtæorum Goliatho geſſit, & felicitate invidiam odiumque Regis ſibi contraxit. Hinc

qq) V. annos *fugitivus* a ſocero inſidiis & armis eſt agitatus. In illa fuga §. 9.

r) bis Saulo, infenſiſſimo hoſti,

rr) Amalekitis vero non pepercit, utrumque tamen juſte fecit.

pp) *Mortuo vero Saulo* in bello contra Philiſtæos, uti ipſi prædixerat Pythoniſſa, & cadavere ejus de muro ſuſpenſo, eodem die, quo David Amalekitas ſuperaverat, §. 10

q) *Per duos Annos vivente* & regente 2652.

3944. Iſraëlem *Iſboſetho* Rex Judæ fuit.

A.M.C. 2946. & ſeqq. i, k, ll, m, n, oo, pp, qq) Deinde Abnero ad ejus partes tranſeunte & Isboſetho a Benjaminithis ſublato, *toti Israëli præfuit.* A.P.J. 3654. & ſeqq.

r) Primo quidem *Hebrone*, mox

rr) vero Jebuſæis victis *Hieroſolimam* πολιτειας & θρησκειας *metropolin fecit* : imo de templo Deo ædificando cogitavit, quod tamen Deus renuit, quare iterum ad bella gerenda animum adplicuit. §. 11.

s) *Felix* ſemper *fuit foras*,

[2. *Sam.* 8. 9. 10.] t) cum in *bellis quæ ipſe geſſit*,

tt) tum *quæ geri per Joabum* curavit. §. 12.

ss) *Infelix vero domi*

t) tam per *uxores*,

tt) quam per *filios*

u) *Abſalomum*

uu) *& Ammonem*; uſquedum §. 13.

nn) Septuagenarius *mortuus eſt*, ſplendideque ſepultus; Filium Salomonem è Batſeba natum, & vivente patre unctum relinquens in Imperio. §. 14.

2984. 3692.

mm) *Hic* ob virtutes & vitia præcipue famam meruit.

n) Inter *virtutes* laudatur

o) ejus *pietas*, quam probavit

1393

A.M.C.		A. P. J.
	i,k,ll,mm,n,o) in *ædificatione templi* per 7. *Aos* auxilio regum Tyriorum & Ægyptiorum	
2987.	conſumati, auroque ad id ex Ophir &	3695.
2988.	Tarſo allato. §. 15.	3696.
	oo) Nec minor ejus fuit ſapientia precibus a Deo impetrata,	
	p) tam *rerum divinarum*,	
	pp) quam *humanarum*	
	q) & *civilium*, ob quam abexteris	
	qq) & *naturalium* quoque nationibus eſt cultus & a Regina Sabæ laudatus. §. 16.	
	nn) Inter ejus *vitia* maxime	
	o) *ſcriptura S.* refert *multitudinem uxorum etiam alienigenarum*, a quibus ſenex eſt permotus *Deos Aſtaroth & Moloch* quærere. *Adeo difficile eſt, etiam ſapienti amare ac ſapere.* §. 17.	
	oo) *Joſephus vero* & alii addunt, illum magicas quoque exercuiſſe artes. Ut ut ſit, ob ejus vitia, etiamſi reſipuit, §. 18	
	kk) *Regnum ejus eſt diviſum* in regna Judæ & Iſraël.	
	l) Singulatim ergo fata *regni Juda*, qualia habuit,	
	m) *Ante bella Aſſyriaca* & *captivitatem Babylonicam* conſideremus.	
	n) Ante *Attaliam* pietate reliquos	
	o) *Joſaphat* ſuperavit; *ante hunc*	
3025.	p) *REHABEAMUS primus* floruit, qui	3733.
	q) X tribus a ſe alienaverat intempeſtivo thraſoniſmo. §. 19.	

A.M.C. i,kk,l,m,n,o,p,qq) *Hinc* regi Ægypti impar *abſque certamine ab eo victus* & poſtquam A. P. J.
XVII *Aos* regnaverat fato functus eſt.
pp) Reliqui duo filius & nepos Rehabeami haud meliores fuerunt. §. 20. Nam
3042. 1. *Reg.* XIV. 20. q) *ABIAS* licet victor fuit Jerobäami, in 3750.
2. *Chron.* XIII. 1. malum tamen avi prolapſus eſt. Sic &
3044. qq) *ASA* copias quidem Regis Midianitarum duplo ſuis majores fregit, & fœdus Regum Syriæ & Iſräelitarum auro illuſit, attamen magis in medicis, quando in morbum incidit, quam divinis auxiliis fiduciam poſuit, & hinc obiit A. regni XLI. 3752.
3085. oo) Huic ſucceſſit *JOSAPHAT* vir religioſis virtutibus merito clarus, hinc & 3793.
3107. vicinis gentibus charus ut Philiſtæi & Arabes ultro ipſi munera adferrent. 3815.
3109. Pius vero hic Rex §. 21. 3817.
p) peſſimum reliquit filium *JORAMUM* qui debitas quoque impietatis pœnas dedit Arabibus, & mox morbo laborans animam cum viſceribus efflavit; neque in Regum ſepulchris ſepultus eſt. Hunc excepit §. 22.
3113. pp) *ACHAZIAS*, qui ſuo damno *Joramum* inviſit, hoc enim a Jehu victo, ipſe Achazias in fuga exſpiravit. Hac occaſione utens § 23 3821.
nn) *ATHALIA* imperium ad ſe contra jus Regium rapuit, mox vero ſuo ſanguine
3120. o) ſucceſſori *JOASO* ad regnum viam paravit, qui quamdiu Jojada vixit, 3828.
p) Rempublicam optime adminiſtravit

A.M.C. m, nn, o, pp) *Illo ſublato* Rex *adulatione* depravatus ac *crudelitate* adverſus Zachariam, *infelicitateque* contra Regem Syriæ infamis a ſuis ad plures eſt miſſus. §. 24. A. P. J.

3158. 3866.

oo) Succeſſit igitur *AMAZIAS*, qui

3159. p) *ab initio fecit* ea, quæ Deo placuerunt; 3867.

q) *Percuſſores patris* & cædis conſcios *ſupplicio affecit*; at liberis eorum ignovit:

qq) Cum *Idumæis*, qui defecerant, *bellum feliciter geſſit*, & ſeveriſſime in rebelles animadvertit.

pp) *Rediens vero victor* victis religionibus ſervire & captivos Deos poſt victorias adorare cœpit. Hinc infelix quoque contra Iſräelitas, juſto alias in bello, & captus fuit. §. 25.

3199. q) Ergo *filius ejus* XVI. A: *UZZIAS* ſucceſſit, qui quoque optimis comparandus 3907.

r) *in principio regiminis* eſt regibus.

s) Nam *res proſpere geſſit contra* Idumæos, Philiſtæos, Arabes, Ammonitas aliosque hoſtes, ita ut fama ejus in Ægyptum usque penetraverit.

ss) Neque *propterea domeſtica neglexit*, Hieroſolymam munivit, pecoris vim aluit ingentem, vineas & ſegetes habuit in monte præcipue Carmel uberrimas. § 26.

rr) *Commaculavit vero deinde* gloriam quan-

A.M.C. l,m,nn,oo,pp,q,rr) quando, forſan ad exemplum ali-arum gentium, ſuffitum in templo offerre & ſic ſacerdotium cum imperio conjungere ſtuderet; ſed lepra propterea punitus, templo ejectus, regno exutus, nec in Regum ſepulchris appoſitus eſt. §. 27. A.P.J.

3152. qq) Patris vero loco filius A. Æt: xxv. *JOTHAMUS nepos Amaziæ* regnavit, cui, teſte Joſepho, nulla regia defuit Virtus; & equidem, nec quicquam vel in religione vel in republica reliquum fecit, niſi quod luca & loca excelſa idolorum non deſtruxit; cum enim gratus eſſet populo minori cum periculo *potuiſſet* & majori cura *debuiſſet* hoc facere. §. 28. 3960.

mm) Illa *enim Idololatria filii & ſucceſſoris* xx A. *ACHASI* omniumque propterea malorum occaſionem dederunt. Nam ad hujus ſuperſtitionem puniendam Deus excitavit Rezin Syrorum & Pekah Iſräelitarum Reges, qui ipſum

3265. duabus cladibus affecerunt, usquedum evocato Rege Aſſyriorum, ab his quidem liberatus, ſed à Tiglado parum adjutus eſt. Et *hinc bella Aſſyriaca originem ſumſerunt*, quæ §. 29. 3974

n) *antequam plene in captivitatem Babyloniçam abducti*, ſub omnibus fere Judæorum Regibus continuata ſunt. Nam

viven-

Franckesche Stiftungen zu Halle

1397

A.M.C mm,n,o) *vivente & regnante piiſſimo* Judæorum rege A.P.I.
3287. *HISKIA*, tributumque Aſſyriis negante, 3989
p) *Sennacherib* Judæam petiit, & 300 talenta
argenti cum xxx tal: auri ſibi pendere, Hiſ-
kiam coegit. His tamen nondum conten-
tus per Rabſaken, execrato ipſo Jehova, ad
deditionem Judæos monuit, ſed proprio ſuo
damno. Judæorum enim Deus per angelum
ſuum glorioſum injuriam hanc ultus eſt, in-
terfectis 185. millibus militum una nocte.
A. A, CH. N. ɔɔcccxvi. U. C. xxxviii. Ær.
§. 30. 3998.
3290. Nab. xxxii.
pp) *Per idem tempus*, ait Sulpitius noſter,
q) cum *è morbo lethali* mirabili ficuum
maſſa per Jeſaiam liberatus & de ſequenti
vitæ tempore xvA. certior factus eſſet.
qq) *Merodach*-Babylonius legatos de ſani-
tate *quaſi* ipſi gratulaturos, & de ſigno
per ſolem Hiskia dato conſulturos, ſed
revera de fœdere contra Aſſyrios ineun-
do deliberaturos ad Hiskiam miſit. His
Hiskias ad oſtentandam ſuam potentiam
omnes Theſauros ſua pernicie explicuit,
quia quicquid auri & argenti ab ipſo
congeſti ſupererat, Babylonem transla-
tum iri Deus regi prædixit. Pax tamen
fuit ſuis diebus & A: xxix Regni placi-
§. 31.
de obiit.
oo) *Aſt ſub poſteris* eius continuis bellis tur
bata fuit Judæorum reſpublica: Nam
Fili-

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. mm,nn,o,p) Filius Hiskiæ ſuperſtitioſus *MANASSES* A. P. J.
3310. ſtatim ab Aſſarhaddone captus eſt, & licet ad frugem rediërit, libertatique reſtitutus ſit, nunquam tamen abhinc Judæi jugum Aſſyriorum excutere potuerunt. §. 32. 4018.

pp) Ut enim taceam, de *AMMONE* regni & impietatis patris hærede, qui à ſuis Ao regni ſecundo interfectus eſt, *ipſa JO-*
3367. *SIÆ*, qui Autographum Moyſis Pentateuchi inveniſſe & Paſcha ad exemplum Hiskiæ celebraſſe traditur, *pietas* impedire haud potuit, quominus ipſe ſuaque familia ad exitium à Deo decretum & à populo promeritum raperetur. Ipſe enim in bello Regem Ægypti inter & Aſſyriorum vulneratus obiit, & filiorum ejus 4075.

q) Alter *JOACHAZUS*, à populo interim Rex creatus, à Nechone ex Aſſyria *reduce in Ægyptum captivus abductus eſt*: §. 33.

qq) Alter *JEHOJAKIMUS*, in locum ejus ſuffectus, Ao III. Nebucadnezaris *Imo* gemina catena vinctus & Babylonem tractus juſtiſſimas impietatis ſuæ dedit pœnas. §. 34.

nn) *Sic ergo Captivitas initium habuit*, quæ
3401. per LXX Aos duravit; cujus ab exordio *Jechonias* per nonnullos menſes, & *Zedekias* per IV. Aos reliquiis ad agros colendos deſtinatis præfuerunt. §. 35. 4109.

Re-

1399

A.M.C. ll) Regno Judæorum *parallelum fuit regnum X. tribuum S: Israëlitarum*, quod per cccxc A: iniquitatis ſtetit. Ezech: IV. 5. Huic regno A.P.J.

m) *Ante interregnum* duæ præfuerunt *familia*

3025. n) *Prima regia familia fuit JEROBOAMI,* 3733.

3026. o) qui fundamenta regni jecit & Israëlem 3734

Ao Nequit. peccare fecit, duos vitulos aureos loco

3029. imo Cherubinorum, more Ægyptiorum, conſtituens. 3737.

3046. oo) Hujus Filius *NADAB* a Baaſa eſt occiſus & ſic §. 36. 3754.

3047. nn) *Regia dignitas ad hujus familiam* tranſiit 3755.

quæ nec melior nec felicior priori fuit. Nam

o) a *BAASA multi Israëlitæ* defecerunt, & *Rex Syrorum*, auro a Rege Judæ corruptus, multis modis ipſum ſpoliavit.

3070. oo) Filius quoque ejus *ELA* ab principe 3778.

equitum Zimri ſublatus eſt. Quando breve §. 37.

mm) *Interregnum & certamen* inter duces Zimri, Tibni & Omri eſt ortum. Poſt quod itidem

n) *ante bella Aſſyriaca* Regni exitialia *duæ familia* habenas Imperii tenuerunt.

o) Vincente enim *OMRI* ejus *propago diadema* ſumſit. §. 38. Hujus igitur

3071. 3779.

p) Filius omnium Tyrannorum peſ-

3082. ſimus *ACHAB* duxit 3790.

q) *Uxorem* ſuperſtitione, libidine & crudelitate infamem *Jezabelem*;

qq) Pugnavit contra Syros *primo* feliciter, *deinde*, interfecto injuſte Nabotho, victus & letho datus eſt. §. 39.

A.M.C. ll,mm,n,o,pp) Succeſſerunt ergo *nepotes Omri* Filii A.P.J.
Achabi *OCHOZIAS* & *JORAMUS*, qui
3103. poſterior bellis contra Moabitas & Sy- 3511.
ros feliciter geſtis clarus exſtitit. Bellum
vero deinde Syro Chazäele renovante
in prœlio vulneratus & a *Jehu* cum omni
familia Achabi ſublatus eſt : §. 40. &
3114 oo) Sic progenies *JEHU*, Deo ita volente, 3822.
purpura eſt induta.
3143. p) *Parens atque filius JEHOACHAZUS* 3851.
ſuperſtitione vitulina inquinati *infelici-*
[2Reg. XIII] *ter* contra Syros pugnarunt.
3157. pp) *Nepotes vero Jehu JOASUS* & *JE-* 3865.
3173. *ROBOAMUS IIdus* ad ſummum faſti- 3881.
[2Reg. XIV.] gium regnum paternum evexerunt, *fe-*
liciſſime contra Reges Syriæ & Judæ
pugnantes.
3236. ppp) Ultimus vero familiæ Jehu *infeliciſ-*
ſimus omnium fuit *ZACHARIAS* ſexto 3944.
enim menſe a ſuis interfectus, & ſic
in quarta generatione familia Jehu ex-
itio totius Regni deleta fuit. Cum enim
3237. [2. Reg. XV.] Sallumus & Menahemus de imperio 3945.
certarent §. 41.
nn) *PHUL*, Arbacis forſan filius, occaſi-
one inteſtinarum diſſidiarum expeditionem
in terram ſanctam ſuſcepit, & *MENAHE-*
[2Reg. XV.] *MUM* eo redegit ut pacis redimendæ &
regni confirmandi gratia ſibi 1000 talenta
argenti penderet: Et *hinc bellorum Aſſyri-*
acorum primordia repetenda. Conf. Tab. VII.
§. 16. & ſeqq. Abhinc §. 42.

A.M.C. , kk, ll, mm, nn) magis Tyranni quam reges regno A.P.J.
præfuerunt & continuis tumultibus
lacerarunt.
o) *PEKAJA* enim Ao ado a tribuno
3249. *Pekacho* in palatio confoſſus eſt: 3957.
3251. *PEKACHUS* vero *TIGLADO-PHUL* 3959.
[2 *Reg.* XVI.] *ASSAR* pœnas juſtiſſimas dedit, &
denique ab Hoſea conſpiratione fa-
cta interemtus eſt. §. 43. Aſt
oo) Contra *HOSEAM* duplicem ſuſce- 3979.
[2 *Reg.* XVII.] pit expeditionem *SALMANASSAR*:
3271. p) *Prima* invitatus forſan à ſuc-
cumbentibus *Pekachi* partibus
Hoſeam tributarium fecit.
3279. pp) *Secunda* expeditione ob con- 3987.
3285. ſpirationem Hoſeæ cum Æthi- 3993.
3287. [2 *Reg.* XVIII.] opum Rege ſuſcepta totum re- 3995.
gnum funditus evertit & popu-
lum Israëliticum in Medos, Col-
chos, Indos, atque Æthiopes
miſerabili & perpetua ſervitute
diſperſit. §. 44.

ii) *Hiſtoria Litteraria* reſpondens civili
k) *Sacra* exhibet
l) *Perſonas Sacras* S: Prophetas & ſacerdotes
ore, vitæ exemplo & ſcriptis claros.
m) Inter Prophetas
n) *Pietate & Oratione* claros eminent, Na-
than, Obed, Achia, Samaja, Aſaria, Ha-
nania, Elia, Micha &c. §. 45.
nn) *Calamo* vero clari fuerunt,
o) *Ante* captivitatem Babyl: David, Sa-
lomon, Jeſaias, Jeremias, Hoſeas,

A.M.C. ii,k,l,m,nn,o) Amos, Jöel, Jonas, Micha, Nahum, Habakuk, Obadja, Zephania, A. P. J.

oo) *Durante Captivitate* Ezechiel & Daniel. §. 46.

mm) *Templo vero & cultui ceremoniali* deſtinati erant

n) *Sacerdotes* è familia *Aâronis*

o) *Summi*, quos recenſet Seldenus de ſucceſſ: Pont, Lib. 1. c. 3. 4. 5.

oo) *Reliquos ordinarios* vero in certos ordines David redegerat,

[1 *Chron.* XXIV.] p) XVI. Claſſes erant è familia Eleazaris

pp) & VIII. è ſtirpe Ithamaris.

nn) Sic & *Levitas* per ſortem diviſerat in XXIV. ordines cantorum & totidem Cu-

[*Chron.* XXV.] ſtodum templi. §. 47.

ll) *Doctrina, ſi ipſam eſſentiam ſpectes*, eadem erat cum præcedentis Tabulæ, ac a Moyſe tradita: ſin conſideres *circumſtantias*, ædificato per Salomonem templo, aliquam mutationem ſubiit. §. 48.

kk) *Profanarum* vero *Hiſtoria diſciplinarum* arctis circumſcripta eſt limitibus.

l) *Jure civili* acceſſit *jus regium*, quod an uſurpativum an privilegium ſit, dubia quæſtio eſt.

ll) *Philoſophiam* vero ænigmatibus & proverbiis in Academiis tradere inceperunt. *Hiſtoricos S:* Scriptores librorum Samuelis, Regum & Chronicorum prophetas fuiſſe, *Muſices* etiam ſtudium hoc temporum tractu inter Hebræos ad ſummum faſtigium perveniſſe aſſerimus. §. 49.

Franckesche Stiftungen zu Halle

1403

A.M.C. A.P.J.

Continet hæc tabula ſynopſin fatorum Abrahami poſterorum à captivitatis Babylonicæ ſolutione uſque ad Chriſtum.

h) *Civilis* hujus periodi *hiſtoria*,

i) Præcipue *Judæorum*, exhibet cum reſtitutionem tum adminiſtrationem Reipublicæ per V. & quod excurrit, ſecula.

k) *Reſtituta ſunt* res Judæorum,

l) ſi ad primas περιςασεις adtendas,

3471. m) *Temporis*; Anno Cyri I*mo* : 4179.

mm) *Perſonarum*, à 42360 maxima ex parte è tribubus Juda & Benjamin ortis. §. 1.

ll) Si *ad modum* reſpicias, clementia trium Regum Perſarum, prudentiaque trium præcipue præfectuum totum opus perfectum eſt. §. 2.

3492. [Nabon:] CCXXXIV. m) *Templum*, cujus fundamenta ſub Cyro jecerant, *Anno* Darii Hiſtaſpidis VII. xx. à quo opus inchoaverant, in multis quidem Salomoneo inferius, gloria tamen ſperanda ſuperius, auxiliis Sidoniorum & Tyriorum a Zorobabele conſumatum & conſecratum eſt. §. 3. 4200.

mm) *Reſpublica* vero, non obſtantibus vicinarum gentium obtrectationibus, regnante Artaxerxe Longimano, reſtituta eſt. Hujus enim

3542. n) *Anno* VII. Eſras, ampliſſima inſtructus poteſtate, diſciplinam ſecundum legem Moyſis reformavit. 4250.

3555. nn) Cui deinde Nehemias *Anno* Artaxerxis xx. A. CH. N. CCCCL. eſt ſecutus, qui urbem muro cinxit, civibuſque locupletavit. §. 4 4263.

A.M.C. | A.P.J.

h,i,kk) Mortuis vero præfectis *Reſpublica adminiſtrat.*
3583. & ſeqq. l) *eſt a PONTIFICIBUS*, quorum regimen *ſpeciem Eccleſiaſticam* præ ſe tulit. 4291. & ſeqq.
m) Cum vero penes *Perſarum Monarchas* τα κυρια erant, non potuit non, quin θεωκρατεια, licet αυτονομιαν obtinuerint, imminueretur. §. 5.
n) Primus fuit *Jojada* Eliaſibi filius, tempore Darii Nothi, duobus filiis infelix,
o) *Altero* ſc: *Apoſtata*, Sane ballati genero, anonymo, avunculoq;
[Neh:XIII.] Manaſſis, generi alterius Sanneballati:
3611. oo) *Altero Johanane* ſ: Jonathano fratrcida patriſque ſucceſſore, regnante Artaxerxe Mnemone. 4319.
[Jos: Ant:L.XI. & XII.] Huic §. 6.
3671. nn) *Jaddus*, imperante Dario Codomanno, ſucceſſit, & Manaſſis ad Samaritanos ſeceſſit, quando §. 7. 4379.
mm) Suprema poteſtas per Alexandrum M. *ad Græcos* eſt tranſlata. Mortuo vero Alexandro, Imperioque ejus diviſo, 4390.
3682. [Ol:CXIV. Nab:CCCCXXIV.] n) *Dignitas Pontificum* aliquamdiu *integra* manſit.
o) Nam Jaddi filio, & ex eo nepote abſque prætio hæc dignitas eſt collata. Ao II. poſt mortem Alexandri M:
3684. A.CH.N. CCLXXXIV. 4392.
p) *Prior Onias*, Jaddi filius, fraude Ptolomæi notus:
[Ol: CXX.] pp) *Poſterior Simon*, Oniæ filius
3705. juſtitia clarus exſtitit: cum 4414.

vero

1905

A.M.C.			A.P.J.
		h,i,kk,l,mm,n,o,pp) vero filium pubertatis annos nondum adtingentem reliquiſſet, §. 8.	
		oo) Alii quoque è Jaddi familia res Judæorum adminiſtrarunt; nempe	
3718.		p) *Eleaſar & Manaſſis* nepos & abnepos Jaddi,	4426.
	[Ol:CXXIII.1.]	q) *Prior* ſive Eleazar frater Simonis tempore Ptolomæi Philadelphi floruit.	
3751.	[Ol:CXXXI.2.]	qq) *Poſterior* hujuſque filius Manaſſis funetiſſimo Syriæ inter & Ægypti Reges bello durante, imperium cum ſacerdotio tenuit. §. 9.	4459.
3770.		pp) Sublato vero Manaſſe *ad Simonis familiam dignitas rediit, &*	4468.
	[Ol:CXXXIII.3.]	q) *Onias* II. Simonis filius peſſimis temporibus rempbl: peſſime adminiſtravit.	
3774.	[Ol:CXXXVII.1]	qq) Ad internecionem vero Judæi temporibus *Simonis* II. negantis Ptolomæo introitum in ſanctum ſ: per totam Syriam deleti fuiſſent, niſi ſola Dei cura obſtitiſſet. §. 10.	4482.
3822.	[Ol:CXLIX.1.]	nn) Eo vero mortuo *dignitas ſacerdotalis* licet per gradus, *eſt imminuta.* Nam o) *obtrectationibus Oniæ III. & Jaſonis* omnia turbata, neque ipſi hac ad fines vitæ dignitate ſunt gaviſi.	4530.
3834		oo) Deinde vero ſub *Menelao & Alcimo*, cauponante Pontificatum Antiocho Epiphane, fagello Judæorum, ad tempus dignitas dari, imaque ſummis miſceri cœptum eſt. §. 11.	4542.

Franckesche Stiftungen zu Halle

A.M.C. | A.P.J.

h,i,kk,ll) Hujus vero tyrannidi cum ſe opponerent
3843. &ſeqq, *HASMONÆI ſpecie regiminis politici* Reſ- 4551. &ſeqq.
publ: adminiſtrata fuit. Primo
m) a Principibus *Maccabæis*, quorum
n) conditor erat *Matthias*, cui deinde at/
nn) Tres filii ſucceſſerunt. §. 12. Horum
o) *Duo priores*, turbata Republ: ſem-
per *fuere ſagati*: Primus
p) *Judas* natu maximus,
q) *Vivente Antiocho*, contra re-
gis duces ſtrenue Rempbl.
defendit, atque contra Am-
monitas Moabitaſque forti-
ter pugnavit:
qq) *Mortuo Antiocho*, occupa-
taque arce Zionis cum Eu-
patore pacem fecit, ut li-
berum legis uſum Judæis
concederet. Obiit autem i-
pſe in prælio contra Alci-
mum & Bacchidem Deme-
trii Duces. §. 13.
pp) Succeſſit *Jonathan*,
q) Qui, a Bacchide & victo-
riam & pacem reportavit:
qq) Cum vero Demetri partes
deſereret, a Tryphone fu-
cato amico & vita & li-
3863. bertate privatus eſt. §. 14. 4571.
oo) Tandem Fratrum ultimus *Simon*
omnium feliciſſimus fuit. Nam
ſuis temporibus
p) Quieta admodum & amica
Romanis Reſp: Judæorum red-
dita eſt;
pp) Et in ſua familia, illo mor-
tuo,

1407

A.M.C.			A.P.J.
		i, kk, ll, m, nn, oo, pp) tuo principatus manſit. Ipſi enim ſucceſſit filius ejus unicus *Johannes Hircanus*, vicinarium gentium terrorqui obiit Ao princ. xxx.	
		mm) Denique & iſto ſublato *REGIBUS* Judæi paruere, ortis quoque è	
3901.		n) *Maccabæorum familia* quos Alexandra Regina diſtinguere poteſt.	4609.
		o) *Hanc anteceſſere*	
3902.	A. CH. N. CIV. *Olymp.* CLXVIII. 3. *Jos. Antt.*	p) *ARISTOBULUS* Hircani filius, Rex unius *Anni* qui Ituræos dejectos & circuncisionem ſuſcipere coactos Judææ adjunxit.	4610.
3903.	L. XIII. c. 18. A. CH. N. CIII. *Jos. l. c.* *cap.* 20.	pp) *ALEXANDER JANNÆUS*, qui varie contra Ptolomæum Lathurum, hoſtesque inteſtinos pugnavit, tandemque febri è commeſſationibus orto correptus, periit. §. 16.	4611.
3929.	A. CH. N. LXXVII. *Olymp.* CLXXV. 2.	oo) *Regnum* vero *Uxori ALEXANDRÆ teſtamento reliquit*, quando Phariſæi, *uti hodie Jeſuita*, omnia pro lubitu adminiſtrarunt. *Poſt illam*	4637.
3937.	*Jos. l. c.* 23. *& B. J.* 1. 4. A. CH. N. LXVIII, *Olym.* CLXXVII. 3	p) *JOHANNES Hircanus* & *ARISTOBULUS de regno certarunt.* Arbiter autem erat Pompejus, Hircani fautor. Flor. *L.* 3. *c.* 5..	4645.
3966.	*Jos. Ant. L.* XIV. *cap.* 7. & ſeqq.	pp) Denique *ANTIGONUS Ariſtobuli filius* hoſtis Romanorum judicatus, a Soſio & Herode victus, ab Antonio vero ſecuri percuſſus eſt. Cumque illo familia Haſmoneorum, quæ per CXXVI. Annos floruerat, deſiit. Confer Joſephum fuſius hoc referentem Lib. XIV. c. 28. & L. XV. c. 1. è Strabone. §. 17.	4674.

mm) *Conſulendus hic & ad totam hanc tabulam incom-*

A.M.C.			A.P.J.
	h,i,kk,ll,mm,nn	) Ergo vacuum *occupavit Regnum*	
		familia Antipatris, qui primo pro-	
		curator Paleſtinæ & Syriæ fuit.	
	Conf. N. Serarii	o) Primus & princeps fuit *HERO-*	
	Herodes Syntag.	*DES* Antipatri filius, plebejo natus	
	T, 2. de 3. Judæor,	genere, Idumæus gente, [*] *non*	
	ſectis p. 367.	*Athenienſis*, gloria Magnus, ſed cru-	
		delitate infamis. Regnum tertio,	
	A. U. Cond.	p) Poſtquam a S. P. Q. R. Cnejo	
3966.	CCCCXIV.	Domitio Calvo II & Cajo Aſi-	4674.
	Olymp.	nio Pollione Coſſ. Rex ſaluta-	
	CLXXXIV	tus erat,	
		pp) *Anno* occupat in autumno	
3969.		M. Agrippa & Caninio Gallo	4677.
		Conſſ. eodem die, quo Pom-	
		pejus ante A. XXVII. Hieroſo-	
		lymam expugnaverat, & A.	
		CVI. antequam Titus urbem	
		delevit. Illo regnante Rex re-	
4002.		gum Chriſtus Jeſus natus eſt;	4710.
4003.		regnavit autem Tyrannus XXXIV.	4711.
		Annos. Mortuo §. 18.	
		oo) *ARCHELAUS* ſucceſſit cui,	
		cum patris veſtigia præmeret, &	
	P. P. Actiac.	a Judæis accuſaretur, Auguſtus	
	XXXVII. Ao.	imperium Anno IX. abrogavit,	
	Joſ. Ant. L. XVIII	& Viennæ ipſum in exilium mi-	
4011.	*Cap. 3. & de B. J.*	ſit, atque Judæam in provinciæ	4719.
	Lib. II. *cap. 6.*	formam redegit. §. 19.	

mm) *parabile opus Cl. H. ab Alphen in Danielis cap.* IX. *cujus hypotheſes in Chronologicis ſecuti quam lubentiſſime ſumus, in ſuppl. P.* IV. *cap. 4 p.* 308. *& ſeqq.*

nn) *Conf. Cl. Alphenum l. l. ſuppl. P. V. Cap.* 1. *p.* 337.

[*] *Ut vult Harduinus de numm. Hered. p.* 21.

1409

A.M.C. h, ii) *Parallela minora Regna* familiæ Arphaxadi A.P.J.
k) Ex *Abrahami* liberis orta ſunt: & quidem
l) *è conjugibus ante & poſt filium promiſ-*
ſionis natum ductis, quarum fuit
m) *Altera Hagar*, matre Iſmäelitarum
Saracenorum, Arabum, & Nabathæ-
orum:
mm) *Altera Kethura*, Midianitarum, Sa-
bæorum & aliorum populorum mi
norum parente.
ll) *Ex ipſa Sara*, cui promiſſio facta, e-
juave filio Iſaaco, patre Edomi & Edo-
mæorum, ex quibus & Nabathæis Sa-
maritanorum colluvies tempore captivi-
tatis orta eſt, quæ templum in Monte
Garizim poſt cc. Annos evertendum ha-
buit. §. 20.
kk) Denique è *Lotho* invidæ Judæis
l) *Moabitarum* &
ll) *Ammonitarum* catervæ prodiere, [*conf.*
Tab. III.] Omnes usque ad Captivi-
tatem Babylonicam Judæis & Iſräelitis
obnoxiæ fuere, deinde vero his capti-
vis collum jugo ſubtraxerunt, & tan-
dem eas iterum Maccabæorum & Ro-
manorum virtus ſuperavit. §. 21.
hh) *Hiſtoria Litteraria* reſpondens Civili
i) *Sacra* exhibet
k) *latiſſimam* Eccleſiæ *faciem*
l) *Viventibus* ſub Monarchia Perſarum
Præfectis Zorabele, Mordechai, Eſra, *Pro-*
phetis, Haggaja, Zacharia, Malachia, *ſum-*
mis ſacerdotibus Joſia, Eliaſibo, & aliis jam
ſupra laudatis: Nec non poſtea ſub Do-

hh,i,k,l) Ætoribus illis celeberrimis Hillel & Schamai. §. 22.

A.M.C. A.P.I.

ll) *Doctrina quoque ſalutaris* de Meſſia non ſolum explicato eſt in ſynogogis, ſcholis & Academiis Judæorum, ſed magis magisque etiam per orbem diſpergi cœpta eſt. §. 23.

kk) Deinde vero *triſtiſſima Eccleſima fata* ſubiit, quando ambitione Pontificum, bellis Regum Vicinorum, erroribus Samaritanorum, Phariſæorum, & Sadducæorum omnia inquinata ſunt. §. 24.

ii) *Reliqua tamen diſciplinæ nequaquam* a Judæis *neglecta ſunt. Jus Civile* per Synedrium Magnum, hac tempeſtate ortum, fuit cuſtoditum, & *Philoſophiam* variæ Judæorum ſectæ excoluerunt, ſic *Sadducæi* dogmatibus Epicureos, moribus Stoicos, *Phariſæi* ſententia Pythagricos & Stoicos, ſequebantur, vita vero poſteriorum cum Cleri Romani rationibus haud parum conveniebat. *Mechanica* quoque liberalitate & munificentia Herodis magni priſtino ſplendori reſtituta fuit, ita ut, non minus ac Auguſtus Romæ, gloriari potuiſſet Herodes ſe Hieroſolymam lateritiam accepiſſe & feciſſe auream vel marmoream. §. 25.

Franckesche Stiftungen zu Halle